

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körut 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

III. év.

Budapest, 1899, szerda, január 25-én.

25. szám.

A második formula.

Bánffy Dezső megjött Bécsből s vele Széll Kálmán is. Ha az ember óvatlanul indul el a sok kommentár közt, amivel ezt a faktumot kísérik, megeshetik vele, hogy coadjutornak nézi Széll Kálmánt cum jure successionis. Ez pedig csak mese a sok mese közt, ami a felizgatott fantáziákból mostan kibugyog. Nincs coadjutor és legkevésbé cum jure successionis. Széll Kálmán maga sietett kijelenteni, hogy a bécsi kihallgatást nem ő kérte s nem is szokása valahol egyenes meghívás nélkül megjelenni. Az audienciát a miniszterelnök eszközölte ki neki s egyenest a Tiszák kívánságára, akiket az a bizonyos klauzula nagyon nyugtalanított és Széll Kálmánt nézték a legalkalmasabb politikusnak, aki a koronát ennek a klauzulának elejtésére talán ráveheti. A Tiszáknak pedig az eredmény szerint igazuk volt s a mai napnak nincsen nevezetesebb momentuma, mint a kiegyezés állandósításának elejtése. A király elfogadta a Széll formuláját, melyet maga az indítványozó azzal toldott meg, hogy a törvényhozás minden meglepetés kikerülése okáért egy évi respiriumot is engedélyez, ha a végleges kiegyezést ezerkilencszázháromig alkotmányosan rendezni nem lehetne.

A béke utjából ilyenformán maga a király emelte ki a legsúlyosabb követ. A kiegyezés miatt most már aligha kell a béke kordéjának megakadnia. A király

példát mutatott az alkudozó pártoknak, hogy kölcsönös engedékenységgel még az ilyen összegubanczolt csomót is meg lehet oldani. S most már egészen a pártokon mulik, hogy a maguk házi ügyét is hasonló bölcseséggel üssék nyélbe. Mert akármilyen vigan hangzik a kürtészó, hogy a korona engedékenysége a kormány dezavualását jelenti, gyermekek kürtölgetés ez. Bánffy nem kellett mostan elejteni, mert Bánffy a maga állását már a tanácskozások megindulásakor ajánlotta fel s csak az időre nézve volt kikötése, ezen pedig a legújabb esemény mitsem változtatott. A királyi döntés épen csak azt kívánja megkönnyíteni, hogy a kiegyezés kiháttásával a parlament is megcsinálhassa a maga békéjét. De távolról sem jelenti azt, mintha a korona még a szabadelvű párt megalázásával is csak a békét akarná. A klauzula elejtésével épen azt az éket távolította el, mely esetleg a szabadelvű párt egységét is veszélyeztette volna. Most már egy a párt és egész erejével láthat a parlamenti rend biztosításához, ha ugyan van rá mód.

A béke most épen ezen a kérdésen fordul meg. Ha a pártok megolvadnak egy kicsit abban az örömben, amelyben most a klauzula elejtésénél találkoznak és a parlamenti rend biztosítása körül kölcsönös jóakarattal buzgólkodnak, akkor még talán lehet is valami a békeségből. A mai öröm hangjai ugyan nem sokkal biztatnak, mert inkább kárörömet

áruznak el, amikor gyűlölségből elhitetik magukkal az emberek, hogy a közösen keresett eredmény a kormány- valamelyes kudarczát jelenti. De a végén az embernek mindig a jobbat illik hinni. S azért talán még sincsen kizárva, hogy a béke dolga váratlanul jobbra fordul. Csak persze szükség volna rá, hogy Széll Kálmán, vagy más valaki még egy olyan formulát is találjon, mely minden irányban megnyugtató hatással legyen. Olyan formulát, mely az országnak megadja a békét s amellel megkímélje az összes pártok jogos érzékenységét. Mikor ugyanis az egész parlament egyformán érzi, hogy a házszabályok valamelyes módosítása nélkül minden béke csak hazugság volna, az ország érdekei pedig mindig kockán volnának, ha a gyöngye házszabályokkal bizonytalanságban maradna a parlamenti tárgyalások utja: akkor voltaképen csak arról lehet szó, hogy ez a szükséges módosítás mikor és hogyan történjék meg.

A pártok óhajtása itt nagyon élesen ágazik el. A szabadelvű párt úgy vélekedik, hogy az ellenzék a tanácskozások rendjét biztosítani tartozik, mielőtt az árát a Bánffy Dezső fejében megkapná. Viszont az ellenzék azt mondja, hogy nem zárkózik el a házszabályok módosításától; de azt csak a Bánffy utódjának adja meg. Itt kellene tehát valami szerencsés formula, mely a szabadelvű párt és az ellenzék óhajtásával egyaránt számol s a pártok érzékenységének sérelme nélkül hozza meg a szabályok szük-

Körös partján.

Szép fényesen ragyog a délutáni nap a világoskék égről, az ember azt hinné, tavaszkezdet van. Szelid, gyöngye szeláramlat csapong a levegőben, mintha csak rügyeket készülné bontani, pedig ma reggel is, amint virradás után megrázta a terebélyes akáczombok és gömbölyű rekettje-bokrok galyait, jegeztes, tövises zuzmára hullott alá, szép fehéren beterítvén maga körül a földet.

A szekérutak is pompásan tartják magukat. A Köröspart agyagos töltése olyan kemény-sima, akárcsak gyaluval hozták volna rendbe. Vigan is kocognak rajta a fuvarosok. A nagy szalmásszekerek tetejéről, ahogy egymás után kanyarodnak errefelé az uradalmi földekről, fel-felbukkan egy fej s kiáltás hangzik az előzködő kocsihoz:

— Nagyon hull a törekje, hé!

Igaz is, lassacskán kell haladni, mert a hosszú uton véges-végig szalmahulladék hever máris, öröme a kőbort verebeknek, csókának, melyek czivakodva kapkodnak ki közülről valami maradék ennivalót.

Egy-egy helyen jobbra hajlik az ut a mély völgybe, ahol szűk medrében a Körös vize folydogál. Itt deszkalépcső vezet a víz színéhez, ellátva mindkét oldalán karfával,

hogy a vízmerő emberek belé ne szédüljenek a mélységbe.

Ehol épen erre közeledik két suhanczgyerek. Nagy girhes szürke ló van befogva a kis szánkójukba, jobbra-balra zöttyen rajta az üres hordó. Az egyik fiu fenn ül a szürke hátán és vig notát füttyöresz, míg a másik hosszú pózna végére kötött dézsáját vállára vetve, koczog a szánkó után. A parton megállapodván, egyik is, másik is lesétál a lépcsőkön s hamarosan teii öntik a hordót friss Körös-vízzel. Visszatérőben az ül fel a lóra, amelyik az imént a dézsát czipelte, mert úgy alkudtak odabaza, hogy kijövet az egyik, beménet a másik lovagol.

Odébb hosszú, fehér vonalban lüdesapatok csipdesik a sovány fűvet, Zuba Jankó libapásztorfu örizete alatt, aki hason fekszik a here-vetés szélben és ostorával untalan csápolgat a ludak felé. Ezek gágognak, fecsegnek s olyik megrázzván a szárnyát, felrepül a tulsó part irányában. Kifeszített szárnyakkal, simán leereszkednek nagy testükkal a folyóra és kedvteléssel uszálnak, vörös csőrüket belebeleturkálva a hideg vízbe. Főnt erre riadalom támad a többi lud között s egymásután azok is fölkerelkednek, hogy odalenn kedvükre lubiczkoljanak.

A nagy zajra Zuba Jankó fekvő helyéből

félkényökre dül és a röpködő ludak után nézve, motyog magában valamit:

— Be kívánjátok azt a rongy vizet!

Aztán csápolgat tovább, ügyet sem vetve már a lent uszáló libákra. Majd a tulpart felé érdeklődik. A száraz giz-gaz közt mozgástámad. Töpörödött, öreges ember buvik elő a tengeri csutkával fedett viskóból. Jobbra-balra tekint és megpillantván a lubiczkoló ludakat, mérgesen fenyegetőzik át Zuba Jankóhoz.

— Meg-meg a vízre kergetted őket, te kölyök!

— Hát zavarja ki kend, ha olyan hatalmas, — válaszol hetykén a libapásztor.

Vakarcs Péter tuszkokat húz ki a földből, meg göröngyöket hajigál le a partról, de bizony épen semmibe veszik a ludak ő ki-gyelmét.

Pedig jussa van néki az ilyesmihez, mert hol parancsolgatna másutt, ha itt nem, a Körös-parton? Ő ugyanis az uradalom tisztviselője, a révész, aki innen is, onnan is szaligatja a folyón az embereket, lisztes-zsákokat, mikor mit. Kétféle csónakja van, az egyik a keskenyebb fajta, ezen emberek, kisebb terhek járnak és egy jókora nagy, ami szénás, szekereket is megbír.

Tavaszzal, ahogy a fagy engedni kezdett, Vakarcs Pétert felfogadta az uradalmi

séges revízióját. Mert az ellenzék gyűlölsége, melyvel épen ezen a ponton áll szembe Bánffy Dezsővel, csak még inkább köteletségévé teszi a szabadelvű pártnak, hogy a maga vezérének már eleve oda ne adja. De átkozottul neveltséges dolog is volna, hogy a többség ilyen áron szerezze meg a békét — nem magának, hanem az országnak. A bizalmatlanság egészen kölcsönös és a szabadelvű párttal talán valamivel több oka is van, hogy akármilyen könnyed ígéretért ne nyujtsa mindjárt oda cserébe az ő vezérének a fejét. Hiszen épen a házszabályok gyöngesége is okozta, hogy most ezt a drága árt fizetnie kell; micsoda szánalmas kis tényezőcske volna a párt, ha ez árral legalább a jövő nyugalomát nem akarná biztosítani! Nehéz azt elképzelni, hogy a szabadelvű párt így elveszítse a maga fejét is, nemcsak a vezéréét.

De azt a formulát talán nem is volna olyan nehéz megtalálni. Talán nem kellene hozzá egyéb, csak az egyes ellenzéki pártok állapotjanak meg valami kötelező párthatározatban, amivel a szabályok módosításának határait, tartalmát és idejét szabják meg. Ha az egyes frakciók ilyen kötelező párthatározatot hoztak s a szabadelvű párt abban meg tud nyugodni, ennyivel körülbelül be is érné talán. Mert a kötelező párthatározat valami. S akkor (föltéve, hogy a provizoriális javaslatok már el vannak intézve) következnek be a Bánffy Dezső távozása, melynek már csak a közeli lehetősége nagy megdöbbenést okoz s nagy önküzdést igényel a szabadelvűpártban. De a parlament munkarendje akkor már biztosítva volna. Másrészt az ellenzéknek is meg volna az elégtétele, hogy a parlamentben a szabályok revízióját mégis csak a Bánffy utódjának szavazná meg. S az ő érzékenységén sem esnék csorba. Az egész pedig nem is húzódnék el távoli időkbe, mert egy kis jóakarattal akár tíz nap alatt is nyélbe volna üthető. Egy kis jóakarattal. Csak ne élénk épen

olyan időket, amikor a pártok a legszokatlanabb fegyvereiket is előszedik az arzenálból, de azt a piczike kis tüt nem tudják megtalálni, amelyikkel a szakadásokat össze is lehet varrni...

A politikai helyzet.

Érdekes, mozgalmas és élénk diskusszió folyt a képviselőház mai ülése alatt a — folyosón. Ide koncentráldott az egész politikai élet. A jobboldali couloirokra ép úgy kíváncsiaskodtak, mint a baloldali folyosókra és mindenütt az a kérdés lebegett az emberek ajkán:

— Mi történt Bécsben?

A válaszzal a képviselők nagyon hamar készen voltak. Hírek szállingóztak minden zugból. A legkülönbözőbb verziók keringtek, de pozitív dolgot senki sem tudott mindaddig, míg a vasárnapi és hétfői bécsi kihallgatások hősei, báró Bánffy Dezső és Széll Kálmán meg nem jelentek a Házban.

Széll Kálmán volt az első, aki megérkezett. Rögtön körülfogva látta magát képviselő, hírlapírók által, akik megostromolták kérdéseikkel:

— Kegyelmes uram, mit hoztál.

És a kegyelmes ur kihuzott az oldalzsebéből egy nagy iv papírt és azt megmutatta barátainak. A papírra vagy tíz sor volt vetve, felettük ez a felirat:

Formula.

Akiknek megmutatta, azok bólintottak a fejükkel és — továbbmenve, közölték a legközelebb állókkal annak tartalmát.

Amikor kielégítette a kormánypárti barátainak tudvágyát, a képviselőház egyik elsőemeleti termébe kéréte gróf Apponyi Albertet és Horánszky Nándort, később pedig Molnár Jánost, majd pedig a függetlenségi pártok vezérembereit, és ezekkel közölte, amit az Országos Hírlap már tegnap jelenthetett, hogy ő megbízást kapott a koronától, hogy a miniszterelnökkel egyetértve az ellenzéki pártokkal érintkezésbe lépjen és ezeket, ép úgy mint a szabadelvű pártot, megnyerje a kiegyezés rendezésének.

Széll Kálmán erre vonatkozólag közölte is az ellenzéki pártok vezéreivel az ő formuláját, melynek lényege az, hogy Magyarország önálló vámterületi joga az új kiegyezési törvényben kimondatnék. Hír szerint formulájának teljes tartalma ez:

Az új törvényjavaslat bevezetésében expressis verbis ki fog mondatni, hogy miután Magyarország részére az 1867. XII. törvény-cikk 58. szakaszában a pragmatika szankcióból kifolyólag biztosítva van az a jog, hogy kereskedelmi viszonyait vámvonalak által szabályozhatja, ennek alapján rendeltetik, hogy ha Ausztriával vámszövetség nem jöhetne létre, szerződés formájában nyernek szabályozást az Ausztriával való gazdasági viszonyok.

A külföldi szerződések dolgában a III. cikkely 11. szakasza az irányadó.

Kimarad az új javaslatnak 5. szakaszából az a klauzula, amelyik a szerződéses viszonyt 1903-on túl önműködőleg fentartja. Ha 1903. év végeig az új viszony nem lenne rendezhető, akkor a viszony még egy évig érvényben marad. A lejáró nemzetközi szerződések hatálya ez esetben szintén fentartatik egy évre; önként értetődően, hogy csak abban az esetben, ha ahhoz a másik fél is hozzájárul.

Az önálló vámterület joga biztosított, amiből azonban még nem következik, hogy Magyarország a gazdasági szakítás terére lépne Ausztriával.

A miniszterelnök, ki Széll Kálmán után jött a Házba, meglepetten látta, hogy a kormánypárt egy része deprimálva, a másik része pedig felhevülve, idegesen tárgyalja a bécsi megállapodásokat. A miniszterelnök, értesülve a különböző verziókról, magához hívatta a párt fő embereit és megnyugtatta őket, hogy semmi se történt, ami a szabadelvű pártot teljesen ki nem elégíthetné, és hangsúlyozta, hogy minden ami történni fog, az ő teljes hozzájárulásával és a párt teljes integritásának megőrzésével fog megtörténni.

A miniszterelnök később a disszidensek vezéreivel közölte, hogy délután közölni fogja velük a bécsi megállapodásokat, melyek holnap már az ellenzéki pártok vezéreinek is tudomására fognak hozatni.

kaszvár révésznek. Kapott szegényfeje a sovány hivatalon, mert a télen özvegyen maradt serdülő Zsófi leányával. Még jégdarabok uszkáltak a Kőrösön, mikor beköltöztek a tulparti kis viskóba. De tavaszodván, olyan szép lett minden a part mentén. A bóbiskáló tarka virágok szelíden simogatták meg a Zsófi takaros kis lábait, ha köztük futkározott. Miért ne szerették volna ezt az árva gyermeket? Fűszál a fűszálhoz hozzásimul, virág a virágtól nem fordulhat el.

Ha napnyugtával lehevert közibük a leány s dudorászni kezdett, bólintgatott feléje az estike és ölébe hajlott az ezerjófű álomra csukott kelyhe.

A révész is gyorsan beletanult a mester-ségébe. Nem nagy művészet kell ahhoz, csupán akarat. A parton erről is, arról is vaskos czölöp van a földbe verve, ezeket kifeszített erős sodronykötél fűzi össze a víz fölött. A kötél feljebb is feszíthető, lejjebb is eresztendő, amint azt az apály vagy dagály megköveteli. Már most ha valaki át akar menni a tulpartra, egyet kiált:

— Hollá, hé!

Erre a révész, már mint Vakács uram, föllép az eloldott csolnak orrára és a sodronykötélbe kapaszkodva, annak rendje szerint át-

simitja, meg vissza a csolnakot. Ezt az utat megteszi napjában számtalanszor.

Kocsizörgés közeledik most az országútról. Ejh, hajh! de büszkén kapkodja a lábát az a két pej csikó, vajjon kié lehet?

Zuba Jankó hamar megadja a választ:

— Jön a kasznár ur. (És igen alattomos hangon egyebet is szól.) Kutyaúl tud bánni az emberekkel.

A kompnál megáll a kocsis s mialatt a kasznár a víz felé lépked, a kocsis a szélmalom irányába jártatni viszi a két lovat.

Magas, szikár, javakorabeli ember a kasznár, fűrkésző apró szeméből szigorúság tüze villan ki. A járásán is meglátszik, hogy parancs-osztogatáshoz van szokva. Igaza lesz Zuba Jankónak.

Ni csak! jöttére, hogy megborzongtak hirtelen a horokagallyak, mintha valami idevédt köhori szél csapott volna közéjük. Hallga! hogy visongnak a jámbor ludak odalenn és nyujtott nyakkal, összekuszált sorban, riadozva lépkednek ki a part szélére, hogy tovább álljanak. Hangos gágogásukat szinte érteni lehet:

— Hess! csunya kasznár, hess! Mit akarsz már itt megint?

Vakács Péter odaát észreveszi a nagy-

ságos urat, rá is lépett már a csolnak orrára. Gyors tempóban közeledik az innenső parthoz. A kasznár csolnakba ül és indulnak vissza.

Lám, milyen szépen tud dolgozni az öreg révész, ha a gazdáját kell átszállítani. Gyönyörűség azt nézni. Ahogy szétterpesztett lábakkal szilárdan áll a csolnakon, kezeivel a kötélbe markolva, felső teste előre görnyed, hozzáhajlitja a fejét is, úgy sodorintja végig ujjai közt a kötelet, érzéssel, odaadással, mintha csak valami hangszer hurját pengetné, pityegtetné.

Pedig, ha sejténé szegény öreg révész, hogy milyen mérges kigyót melenget, de kirugná lábai alól azt a rongy csolnakot, hogy széthullanának az összetákolott deszkadarabok s belefördülne ő is, a kasznár is a vizgyűrűbe, ami körülük apró hullámokat fodroz a felszínre.

Alig lépnek ki a partra, rövid, durva parancsszók hangzanak fel:

— A nagy kompot rendbe hozni! Estére kész legyen, különben elcsapom kendet, vér dologkerülő!

A száraz bokrok közt igyekezve elől megy a révész, utána — a viskó felé vigyázva — a kasznár. Még utközben is szidja az öre-

(Értekezlet a miniszterelnöknél.)

Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrássy Gyula országos képviselők ma délután öt órakor megjelentek a miniszterelnökségen, ahol a kormány ott jelenlevő tagjai, névszerint báró Bánffy Dezső miniszterelnök, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter és Lukács László pénzügyminiszter átadták nekik a kormány válaszát az egyesült ellenzék részéről a kormányval szombaton közölt kívánságokra. A kiléptettek vezérei e választ az ellenzék meghízottaihoz fogják juttatni.

Szilágyi és társai még az este folyamán értesítették az ellenzéki pártok vezéreit, hogy holnap közölni óhajtják velük a kormány újabb üzenetét. E célból a pártközi értekezlet holnap ismét összeül, és valószínű, hogy már csütörtökön a kormánynak meg is adják a választ.

(Párthangulatok.)

Az összes politikai pártkörökben igen élénken tárgyalták a mai eseményeket. A szabadelvű pártban az a felfogás uralkodott, hogy a bécsi elhatározásokkal mi sem változott; mások azt a véleményt nyilvánították, hogy a békét célzó törekvések sikerrel kecsegtetnek. Elterjedt hírek szerint az ellenzék a házszabályok revíziója dolgában koncessziókra lesz hajlandó, melyek a kormánynak is lehetővé fogják tenni a közeledést. Széll Kálmán bécsi audenciájára nézve azt beszélték különben, hogy a szabadelvű párt egy részében aggályok merültek fel arra a pontozatra nézve, amely arról az esetről intézkedik, ha nem sikerülne az önálló rendelkezésen alapuló kiegyezés megújítását 1903. év végeig keresztül vinni. Ezeknek az aggályoknak Széll Kálmán is adott kifejezést. Ennek következtében Bánffy miniszterelnök felterjesztésére Széll Kálmán képviselő meghívást kapott, hogy a korona előtt ezt az álláspontot fejtsse ki. Miután az aggályok szétoszlátását célzó módosítás legfelsőbb helyen helybenhagyatott, ennélfogva Széll Kálmán a miniszterelnök törekvését a helyzet szanálására közreműködésével szintén támogatni fogja.

Az ellenzéki klubokban az újabb eseményeket nagy megnyugvással tárgyalták és remélik, hogy a Széll akciója siettetni fogja a kibontakozást, melyet minden párt komolyan óhajt. Mindenütt az a vélemény uralkodik, hogy a hajlandóság nagy a békére és ha a

get, míg csak leérnek a holt Körös kiapadt völgyébe, ahol néhány ember már faragcsál a nagyobbik hajó bordáján. A révész is hozzálát a dologhoz, fáj neki a szidás, a méltatlan bánásmód, de nem tehet ellene semmit. Űti, veri, kopácsolja a czölöpszegeket, gyalulja, illesztgeti a deszkákat odaadó fáradozással, mert úgy hiszi, hogy még mindig a háta mögött ügyel reá a nagyságos ur.

Nincs már az körültejt jó ember, hanem itt hagyta maga helyett az ördögöt, hogy betömje a füleidet s elkápráztassa a szemeidet. Ha most megfordulnál s a bokrok közt ellátnál kis kunyhódig, bizony marokra szorítanád a fejsze nyelét s oda sújtanál vele ahhoz a kemény legényhez, aki lopni jött a viskóba, kincset tud rabolni a szegénységéből is.

Dehogy látsz odáig, dehogy látsz. Gyöngök már a te öreg szemeid, sugarai nem képesek behatolni a sötétségbe.

A kunyhóra szomorú füzgallyak borulnak jobbról is, balról is, azok csaknem elfödik a kasznár alakját. Egy vékony, gyöngé hajtás ráhajlik a férfi széles mellére. Susog valamit szomoruban, szerelmesebben mint a többiek, mert szinte odanőtt, odaforrott hozzá, mint a tölgyhöz az iszalag. Nem tud

kiegyezés és a házszabály kérdésére meg lehet találni a megállapodás formuláját, akkor kész a béke, mert a két kérdésen kívül minden stipuláció — alárendelt.

(Bécsi hírek.)

A „Neue Freie Presse” mai estilapjának írják Budapestről:

Budapesten a politikai körökben igen nagy horderejűnek tartják Széll Kálmán bécsi utját. Széll Kálmán Bécsből azt a megbízást hozta magával, hogy Bánffy oldala mellett az ellenzékkel, a disszidensek közvetítése mellett folytassa a tárgyalásokat és hasson oda, hogy az ellenzék újabb követeléseket ne támaszson. A bécsi ut folyamán a mai nap folyamán a nemzeti párt tagjaival folytatott tárgyalásokat és jelentést tett nekik bécsi utjáról. Azt várják itt, hogy az ellenzék elejtje azon álláspontját, hogy ennek a kormánynak semmit sem szavaz meg. Kívánják az ellenzékétől, hogy a budget-provizóriumot, a hathavi kiegyezési provizóriumot Ausztriával, a horvát kiegyezést és az ujonczozási provizóriumot minden körülmények között a jelenlegi kormánynak szavazza meg, hogy Bánffynak ezáltal lehetséges legyen alkalmas időben visszavonulnia. A kompromisszum többi kérdéseinek rendezése már Bánffy utódjának maradna fenn. Ugyancsak e lap azt is írja, hogy a tárgyalások a jövő héten befejeződnek. Ezen tárgyalások csak akkor fognak megszakítani, ha az ellenzék a mellékkérdések feltétele által, mint amilyen kérdéses a választási reform és az inkompatibilitás, a tárgyalásokat megnehezítené.

(Lemondási hírek.)

Valamely börszemanőver folytán híre ment ma, hogy báró Bánffy beadta a lemondását. A hírek semmi alapja sem volt, dacára ennek országszerte elterjedt és mindenütt nagy szenzációt keltett. Ez okozta, hogy a délután folyamán hivatalosan is kijelentették, hogy a miniszterelnök lemondásáról terjesztett hírek teljesen alaptalanok.

Prognózis.

Ma ismét felfelé menő tendenciát mutatott a békére való hajlandóság. Ez okozza, hogy a békekilátások ismét megjavultak.

Békekilátások:

Tegnap	Ma
(január 23.)	(január 24.)
3%	25%

leszakadni róla, nem tud kibontakozni a forró ölelésből. Meleg, bódító csókokat érez az arczán, lecsukódott szép szeméin, a hajszálak között, melyek homlokán bizseregnek.

Ne nyilj meg, kis gunyhó ajtaja, ne enged, hogy átlépje moesoktalan küszöbödöt a gyalázat, ébredj föl esti szél és viharra fuvódva, szakítsd le a viskó fedelét. Merre szédletetek el pehelytollu gágogó ludak, most röpködnének, mest zajongnátok, kiáltnátok tele az öreg révész süket fülét, hogy rabolja a gazda a szolgája kertjét, letöri egyetlen fészlő rózsaszalát.

Nem halljátok odabentről az elfojtott zokogás keserves sóhajtásait? Szegény Zsófi sír ott, mindenét siratja.

Nem felel erre senki sem.

A kompnál valaki csolnakra áll, a tulpartra siklik, utána gazdátlanul uszkál a vizen a csolnak.

A holt Körös-ág völgyéből idekoppan tompán az öreg révésznek egy-egy fejszecepása. Távollabbról, az uradalmi kastély jegenyefáiról varjucsapat rebhent föl, itt szállingóznak tovább a nyomorult kis viskó felett.

Hujh! csuf fekete madarak, de förtelmes rekedt hangotok van!

Lovász János.

A mai ülés.

(Az országgyűlésből.)

Még van a béke . . . Széll Kálmán megjött . . . Ő fog tárgyalni az ellenzékkel . . . Inkompatibilitásokat fogunk bejelenteni . . . Nem hagyjuk magunkat . . .

A dialógusok nagy chaoszából ily töredékek voltak hallhatók a mai ülés elején, mely csak úgy indult mint a többi. Fogyóban lévén a napirendre már kitűzött névszerinti szavazások sorozata, gondolkodni kellett újakról. Ennek módját megtalálták hamarosan a jegyzőkönyvi módosításokkal. Szalay Károly adta be az elsőt. Reiter Károly neve mellé azt kívánta megörökíttetni, hogy a nagy visszabályozási kapacitás „magyar-óvári képviselő.” De az öreg Madarász, aki igen hű öre a parlament tanácskozás rendjének, hamarosan kijelentette, hogy egy ilyen indítványt a Ház már elvetett, ez tehát már nem tárgyalható. Szalay rezignáltan leült, helyette azonban felállt Ivánka Oszkár, aki sietett két stilisztikai módosítványt a jegyzőkönyvhez benyújtani. Ezt a kettőt — miután még „noch nie da gewesen”-eknek bizonyultak, az elnök annak idején napirendre fogja kitűzni. Most aztán Rakovszky István a házszabályokhoz kért szót, de az elnök ezt megtagadta tőle, mert míg a jegyzőkönyv nincs hitelesítve, beszélni nem lehet. Rakovszky ebbe belenyugodott és várt. Várt, míg az Ivánka módosításai el voltak vetve. Megelőzte őt azonban Wlassics Gyula közoktatási miniszter, ki a nyugdíjalapról szóló jelentését beterjesztette. Most aztán fölkelte Rakovszky István és elmondhatta a maga vicczét. A „Magyar Ujság” tegnapi számában megjelent ellenzéki inkompatibilitásokat jelentette be. Ezek:

Polónyi Géza, aki a belvárosi Sas-kör igazgatósági tagja, Ivánka Oszkár, a budapesti Tattersal igazgatósági tagja, Holló Lajos, Meszlény Lajos és Szluha István, a Magyarország hírlap-részvénytársaság tagja, gróf Eszterházy Mihály, a Tattersal igazgatóságának tagja, Gullner Gyula és Horánszky Nándor a kisbirtokosok országos földhitelintézetének igazgatósági tagjai. Ezek az ellenzéki összeférhetetlenek. Igaz, hogy az ő nehezített állásuk az 1879. XXXIX. törvénycikk 5-ik szakasza szerint a képviselői állással igen is összeférhető, még is megteszi a bejelentést, azon kijelentés kapcsán, hogy holnap a kormánypárti képviselők ellen fogja az inkompatibilis eseteket bejelenteni.

Ezt a tréfát-folytatta aztán Saághy Gyula ki saját maga ellen jelentett be összeférhetetlenséget, mert ő a pozsony-szerdahelyi vasút igazgatóságának tagja.

Mind a két bejelentést az elnök az összeférhetetlenségi bizottsághoz utasította.

Erre aztán ismét lehetett folytatni a névszerinti szavazásokat. Biró Lajos napirend előtti felszólalásáról volt szó. Persze, hogy nem engedték meg.

Amire az ülés véget ért, ismét hallható lehetett:

. . . Meglesz a béke. Széll Kálmán megint elutazott . . .

KÜLFÖLD.

Az osztrák kompromisszum-tárgyalásokról. Bécsi tudósítónk jelent telefonon: A megindítandó kompromisszum-tárgyalásokról a jobb oldali képviselők nagyon szkeptikusan nyilatkoznak. Képviselői körökben biztosra van a vélemény, hogy a magyar parlament béke létrejöttéig az osztrák kormány elnapolja a Reichstagot és a 14. szakasz alapján életbe lépteti a kiegyezési javaslatok rendelkezéseit. Ezután parlamenten kívül tárgyal a németekkel. A csehek ebbe beleegyeznek, ha számukra a kormány megígéri azt, hogy a 14. szakasz alapján ideiglenes törvényben biztosítja az eddigi nyelv-vivmányaikat. A német ellenzék már most azon van, hogy a német-nemzeti kívánságokat formulázza, hogy a tárgyalások alapját előre meghatározott követelmények képezzeék.

A világbéke.

(Távirati tudósítás.)

Az a körlevél, amelyet gróf Muraviev külügyminiszter a hatalmak pétervári képviselőihez a leszerelés tárgyában intézet, a következőképp szól:

Pétervár, 1898. december 30.

Midőn felséges parancsolóm augusztus hónapban megbízott, hogy azoknál a kormányoknál, amelyeknek Pétervárott képviselőik vannak, olyan konferenciának összehívását indítványozzam, amely hivatalos lesz kipuhatólni a leghatásosabb eszközöket, amelyek valamennyi népek a reális és tartós béke jótéteményeit biztosítják és mindenekelőtt határt szabni a jelenlegi fegyverkezések egyre nagyobb fejlődésének, úgy látszott, hogy semmi sem áll útjában e humánus terv előbb vagy utóbb való végrehajtásának. Az az előzékeny fogadtatás, amelyben a császári kormánynak ez a lépése csaknem valamennyi hatalomnál részesült, ezt a felfogást csak igazolta. A császári kormány, a legtöbb kormány hozzájárulási nyilatkozatának rokonszenves kifejezéseit méltatva, élénk megnyugvással látta a legmelegebb hozzájárulás nyilatkozatait, amelyeket hozzá intéztek és a társadalom minden osztályából, a föld minden pontjáról hozzá intéztek. Daczára annak az erős áramlatnak, amely a közvéleményben az általános béke eszméje javára érvényesült, a politikai látóhatár képe az utóbbi időben lényegesen megváltozott. Több hatalom új fegyverkezéshez látott és igyekszik katonai haderejét még inkább megerősíteni. Tekintettel erre a bizonytalan helyzetre, indítatva érezhettük volna magunkat annak a kérdésnek a fölvetésére, hogy célszerűnek fogják-e találni a hatalmak ebben a pillanatban a szeptember 12-iki körlevélben foglalt eszmék nemzetközi tárgyalását. Abban a reményben azonban, hogy a zavar elemeit, amelyek a politikai köröket mozgatják, nemsokára nyugodtabb hajlamok fogják fölvenni, amelyek kedvezők lehetnek a javasolt értekezlet eredményére nézve: a császári kormány abban a nézetben van, hogy lehetséges volna már most előzetes eszmecsere kezdeni a hatalmak között oly célból, hogy:

a) haladéktalanul megtaláltassanak azok az eszközök, amelyek határt szabhatnak a szárazföldi és tengeri fegyverkezés egyre nagyobb fejlődésének, ami olyan kérdés, amelynek megoldása e fegyverkezések legújabb kiterjesztésére való tekintettel egyre sürgetőbbé válik;

b) hogy előkészítettessenek a módoszatok annak a tárgyalására, miként volna lehetséges fegyveres összeütközéseknek elejét venni azokkal a békés eszközökkel, amelyekkel a nemzetközi diplomácia rendelkezhetik, ha a hatalmak a jelen pillanatot kedvezőnek találják konferencia összehívására.

Bizonyára hasznos volna, ha a kormányok között előzetes megegyezés jönne létre e munkálatok programjára nézve.

A konferencia kebelében nemzetközi tárgyalás alá terjesztendő tárgyak, általános vonásokban, következőképp volnának összefoglalhatók:

1. Olyan megegyezés, amely a szárazföldi és tengeri haderők jelenlegi tényleges állapotának és az erre vonatkozó hadügyi költségvetésnek bizonyos meghatározott időre való változatlanosságát mondja ki és előzetes tanulmányozása azoknak az utaknak, amelyeken jövőre a tényleges létszám és az említett költségvetés leszállítása elérhető volna.

2. Tilalom az ellen, hogy a hadseregekben és hajóhadakban bármily új lövőfegyverek és új robbanóanyagok alkalmaztassanak és hogy a már alkalmazásban lévő robbantó lövedékek a fegyvereknél és ágyuknál tovább is használtassanak.

3. Tilalom az ellen, hogy a már meglévő borzasztó hatású robbanóanyagok szárazföldi háborúban használtassanak és az ellen, hogy bármily nemű lövedékeket vagy robbanó anyagokat léghajóról vagy más módon használjanak.

4. Tilalom az ellen, hogy tengeri háborúkban tenger alatt járó torpedónaszádokat vagy buvárcsónakokat, vagy hasonló pusztító eszközöket használjanak és annak a kötelezettségnek a kimondása, hogy jövőre nem fognak zuzóhajókat építeni.

5. Az 1864-iki genfi egyezmény rendelkezéseinek alkalmazása a tengeri háborúkra az 1868-iki pótczikk alapján.

6. Kimondandó, hogy a tengeri csaták alatt és után a hajótöröttek megmentésével foglalkozó hajók és sájkák semlegesek.

7. Az 1874-iki brüsszeli konferencián a háború törvényei és szokásai tárgyában kidolgozott és máig jóvá nem hagyott nyilatkozat revíziója; elvi elfogadása a közvetítés céljából való jó szolgálatok felhasználásának és fakultatív választott bíróságoknak erre alkalmas esetekben oly célból, hogy a nemzetek fegyveres összeütközései megakadályoztassanak; megegyezés a választott bíróságok alkalmazásának módjára nézve és egyöntetű gyakorlat megállapítása.

Természetes, hogy mindazok a kérdések, amelyek az államok politikai viszonyaira és a szerződésben megállapított tényállásra vonatkoznak, valamint általában azok a kérdések, amelyek nem tartoznak közvetlenül a kabinetek részéről elfogadott program keretébe, az értekezlet tárgyalásaiból kizárandók lesznek.

Amidőn kérem, hogy e közleményre nézve kormányától utasításokat szerezzen, kérem egyúttal, adja tudomására kormányának, hogy felséges uram, az orosz császár ő felsége, a nagy ügy érdekében, amelyet különösen szíven visel, előnyösnek tartaná, ha az értekezlet nem valamelyik nagyhatalom fővárosában ülné össze, ahol sok politikai érdek találkozik, amely talán visszahatna a föld minden népét egyaránt érdeklő munka menetére.

Bécs, január 24.

A nemzetközi parlamenti békeszövetség osztrák tagjainak egy csoportja ma gyűlést tartott. A gyűlést báró Pirquet vezette, aki jelentést tett a múlt év szeptember havában Brüsszelben tartott nemzetközi értekezletről. Azután azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogy hozzanak-e valamely határozatot a császár manifesztuma alapján, továbbá, hogy mi lesz a teendő, ha az Angliában alakult küldöttség Párison és Rómán át Bécsbe érkezik, hogy azután számban megerősödjék Pétervárra utazék a császár üdvözlésére. Hosszabb vita után elfogadták Kramarnak következő indítványát:

Az urakházának tagjait felhívják, hogy csatlakozzanak a képviselőház csoportjához;

a csoport közelébb ismét gyűlést tart és az elnökség előterjesztése alapján határozatot hoz;

a csoport tagjait felszólítják, hogy klubjaikban terjesszék a béke eszméjét.

Azonkívül elfogadták Rozkowskinek a Londonból Bécsbe érkező küldöttség üdvözlésére vonatkozó indítványát és Kaftan-nak azt az indítványát, hogy a csoport hasson oda, hogy a legközelebbi delegáció foglalkozzék a választott bíróságok és a béke kérdéseivel.

TÁVIRATOK.

A horvát országgyűlésből.

Zágráb, január 24. A horvát országgyűlés mai ülésén Popovics Vazul tüzetesen polemizál Amrus fejtegetéseivel és rámutat arra, hogy az utolsó 15 esztendő haladása eléggé bizonyítja, hogy azokat a pontokat, amelyeket Amrus programja tartalmaz, a bán már régen végrehajtotta.

A szónok azután a legmelegebben ajánlja az országos közoktatási tanács behozatalát. Megrójjá, hogy a tanítónők képzése apácákra van bízva, akiknek vallásosságát tiszteli, de azok, akik lemondtak a világról, nem lehetnek nevelői a tanítónőknek, akiknek az a hivatásuk, hogy a világban működjenek. (Ellentmondás balról. Közbeiktások: Ez a vallási türelmetlenség!) Én ellenzem azt is, hogy a jezsuiták bejőjenek az országba, hogy ifjúságunkat neveljék, mert ők a vallási türelmetlenség terjesztői. (Amrus közbeiktált: Ez sérti a mi vallásos érzületünket!) Nézzék csak meg a jezsuita nevelés eredményét Eszéken és Pozsegában. (Vrbanc közbeiktált: Pliverics is a jezsuitáknál volt pedig ő már csak elég jó!)

Modrusan (koalíció) felvilágosítást követel Starcsevics Dávidtól, amiért a koalícióból kilépett és védelmébe veszi az Obzor-pártot Starcsevics szemrehányásai ellen. Végül kijelenti, hogy csak egy nagy, szabad Horvátországban valósíthatná meg a nemzet ideáljait; ennek azonban a dualizmus áll útjában, amely különben minden ízében zecseg. Minthogy a jogpárt ezt a dualizmust perhorreszkálja, a költségvetést nem fogja el.

A Reichsrath ülése.

Bécs, január 24. A képviselőház mai ülése tízenkettő órakor nyílt meg s a benyújtott interpellációk és indítványok fölolvásával kezdődött. A bemutatott indítványok közt volt Wolf, Schönerer és társainak az az indítványa, hogy Ruber igazságügyminisztert helyezték vád alá, mert a reichenbergi járásbírósnál egy tárgyalásba belevontak egy cseh laikus bírót.

Több apró ügy után a Ház elvetette névszerinti szavazás útján Nowáknak azt az indítványát, hogy egy kérvényt, amelyet a nyelvrendeletek eltörlése iránt nyújtottak be, teljes szövegében felolvassanak, mire az ülést bezárták. A legközelebbi ülés pénteken lesz.

A belga miniszterválság.

Brüsszel, január 24. A hivatalos lap közli azokat a kéziratokat, amelyekben a király elfogadja De Smet de Nayer és Nyssens miniszterek lemondását. Egyidejűleg közli a hivatalos lap, hogy pénzügyminiszterré Liebaert képviselőt, ipar- és közmunkügyi miniszterré Cooremann szenátort nevezte ki a király. De Smet de Nayer-t államminiszterré nevezték ki.

A porosz képviselők ülése.

Berlin, január 24. A képviselőház ma folytatta a költségvetés tárgyalását.

Báró Zedlitz (szabad-konzervatív) azt hangoztatja, hogy pártja mindenkor támogatni fogja a kormányt, ha erővel és energiával száll szembe azokkal a törekvésekkel, amelyek a monarchia egyes részeinek elszakítására irányulnak.

Motty (lengyel) konstatálja, hogy a porosz kormány a népképviselőt színe előtt nyíltan beismerte, hogy az alattvalók egyrészével harcban áll. Konstatálja ezt nemcsak az ország, hanem az egész művelt világ színe előtt.

Staudy (konzervatív) azt válaszolja Motty-nak, hogy amíg a lengyelek fentartás nélkül el nem ismerik Poroszországhoz való hozzátartozásukat, addig nincs joguk csudálkozni azon, hogy nem biznak bennük.

Miquel pénzügyminiszter azt mondja, hogy a lengyel anyanyelv kiirtására senki sem gondol. A kételyvőség a határszáron gazdasági szempontból nagyon előnyös s jó volna, ha az odaváló németek lengyelül is tudnának. Poroszország azonban inkább feláldozza utolsó csepp vérért, sem hogy meg-

túrja, hogy azok a részek idegen uralom alá kerüljenek.

Richter (szabadelvrü párti) még egyszer szóba hozza a kiutasításokat és azt mondja, hogy ha ezeknek a rendszabályoknak a szándékolt czállal ellenkező eredményük lesz, az általuk okozott anyagi kár annál súlyosabb megítélés alá esik. Olyan erős birodalom, mint a német, bizony egyenjogúságban és igazságban részesíthetné azt a kevés dánt és lengyelt. Hogy hová vezet az, ha a ház egyik oldala a nemzeti érzület hiányát veheti szemére a másiknak, azt látjuk más parlamentekben.

Ezután a költségvetést a költségvetési bizottsághoz utasították.

Vilmos császár Hannoverben.

Berlin, január 24. Vilmos császár ma reggel Hannoverbe utazott.

Hannover, január 24. A német lapokban a császár itteni tartózkodásáról nyugtalanító hírek jelentek meg. Arról beszéltek e lapok, hogy a császár a hannoveri csapatok különállását nem fogja elismerni, ami a lakosság köreiből visszatetszést szülne. A német császár ma nagy díszszemlét tartott a hannoveri csapatok felett, amely alkalommal ezeket a híreket maga a császár czáfolta meg. A csapatok előtt ugyanis a császár hadiparancsát olvasták fel, amelyben kijelenti, hogy a hannoveri ezredeket a régi porosz-hannoveri ezredek „egyenes utódainak” tekinti. Számos tisztet érdemrendekkel tüntetett ki. A császár beszédet intézett a katonákhoz, amelyben körülbelül ezeket mondta:

„Nagy Frigyes születésnapjának évfordulóját választottam ezen ünnep megtartására, hogy a régi hadsereg és az új hadtestek azonosságára utaljak ezzel. Remélem, hogy a jövőben ép úgy megtesznek minden tőlük telhetőt, mint a múltban.”

Hannover, január 24. A mai ebéden Vilmos császár az ezredek tisztjeihez és tiszt-küldöttségeihez a következő beszédet intézte:

„A mai napot, Nagy Frigyes születése napját, választottam arra, hogy a X. hadtesttel új életre keltsen a hannoveri hadsereg dicsőségteljes tetteit, mert százada legnagyobb hadvezérének vezetése alatt, a hannoveri hadseregnek is alkalmá volt tábori jelvényeire a győzelmi babért kivívni. A minden és cséfeldi felejthetetlen napok ékesen szóló hirdetői ennek. A X. hadtest az 1870—71-iki dicsőséges háborúban, valamint később, a béke idején, különösen pedig a múlt esztendőben, mikor szemlét tartottam felette, kitünő magatartásával zálogát adta nekem, hogy a hannoveri hadsereg dicső tradícióinak hű őre lesz. Különösen dicsőség-ezredemtől várom el, hogy azok a nagy megtiszteltetések, amelyekkel ma elhalkoztam arra fogják sarkalni, hogy magatartásával különösen kitüntesse magát. A régi, volt bajtársak ezennel a X. hadtest ezredeiben othont fognak találni maguknak és fiaiknak. A hannoveri fiúk sohasem lankadó hűségének kitünő szellemét ezek az ezredek örök időkig meg fogják őrizni és ápolni.”

Belga kamara.

Brüsszel, január 24. A kamara mai ülésén Van Dea Tere Boon miniszterelnök mondá, hogy azért volt szükség egy új kormányra, mert a régi kormány nem tudta volna keresztülvinni a választási törvény reformját. A kormány elődje politikáját követi. A választási törvényjavaslatot legközelebb benyújtja a kormány.

Lorand szocialista azt hozza fel, hogy a kormány megalkotásánál csak a király akarata volt döntő, a többséget figyelmen kívül hagyták.

A miniszterelnök ezt a vádat visszautasítja. A kamara elnöke le akar mondani állásáról. A többség kebelében szakadás állott be.

Eritrea.

Róma, január 24. A Stefani-ügnökségnek jelentik Masszenából, hogy a tigris vezérek visszavonultak hazájukba.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, január 24. A „Figaro” szerint Walsin-Esterházy a semmitőszék előtt kijelentette, hogy kívánja, hogy vallomása köztudomásra jusson s így megtudják, milyen szerepet játszott ő ebben az ügyben.

Páris, január 24. A „Gaulois” szerint Walsin-Esterházy vallomástétele előtt a dossier közlését kérte. A „Libre Parole” jelenti, hogy Walsin-Esterházy a lap egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy tegnapi vallomása a vezérkarhoz való viszonyára vonatkozott, ma pedig Schwarzkoppenhez való viszonyáról fog vallomást tenni. A „Journal” meginterviewoltatta Mercier volt hadügyminisztert, aki ez alkalommal föntartotta azon állítását, hogy Walsin-Esterházyt soha nem hatalmazta föl vizontkémkedésre. Walsin-Esterházy megbízás nélkül cselekedett. Ugyanez a lap közli továbbá, hogy Mercier újra hangoztatta Dreyfus bűnösségéről való meggyőződését.

Páris, január 24. Az igazságügyi palota folyosóján kőszá hirként beszéltek, hogy Mazeau semmitőszéki első elnöknek Beaurepaire állításai tárgyában megindított vizsgálata a vizsgálat alá helyezett bírákra nézve kedvezőtlenül alakul. Azt mondják, hogy a Mazeau elnökből és a semmitőszék két legidősebb bírájából álló vizsgálóbizottság, úgy látszik, szigorúan ítélte meg azokat a szavakat, amelyeket ezek a bírák használtak. A bizottság a vizsgálat befejeztével jelentést fog tenni az igazságügyminiszternek.

Esterházy ma folytatta vallomását a semmitőszék előtt.

A szerb trónbeszéd.

Belgrád, január 24. A trónbeszéd, amelyivel a szkupstina ülészekát tegnap ünnepiesen bezárták, hazafiasnak, reformatorinak és üdvösnek mondja a szkupstina működését a konstatálja, hogy a pártviszály az országban megszűnt és a kormány és a népképviselő gondoskodott az állam pénzügyeinek rendezéséről és gyarapításáról. A közgazdaság fejlesztése terén is üdvös intézkedések történtek. A kulturális tereh alkotott reformok és a vasuti törvény Szerbiát úgy gazdasági, mint kulturális tekintetben hatalmasan fogják gyarapítani és fejleszteni. A Romániával való vasuti összeköttetés új lendületet fog adni Szerbia kereskedelmének. A hadsereg érdekében is sok történt, úgy, hogy a király nyugodtan tekinthet a nemzet jövője elé. A királynak gondja lesz rá, hogy a mai állapot állandóvá legyen.

A német kancellárválság.

Berlin, január 24. Illetékes helyről arról biztosítják az itteni lapokat, hogy kancellárválság nincs.

Orosz tiszték Bécsben.

Bécs, január 24. A király ma bucsukihallgáson fogadta az orosz titói küldöttséget. Ő felsége ez alkalommal is a kexholmi gránátoszred egyenruháját viselte az András-rend szalagjával.

Tudósok kitüntetése.

Berlin, január 24. A „Reichsanzeiger” jelenti, hogy Schmoller és Joachim berlini tanárokat a tudományokért és művészetekért való rend szavazóképes lovagjává nevezték ki.

Sándor király.

Belgrád, január 24. Sándor király a miniszterekkel és kíséretével ideérkezett. A lakosság nagyon lelkesen fogadta a királyt.

Porosz tiszték a török hadseregben.

Konstantinápoly, január 24. Messmer-Saldner és Rüdlich porosz századosokat instruktorokul szerződtek a tartományok csapatai számára. A két tiszt legközelebb ideérkezik.

HIREK.

A köpönyeg.

Pétervár, január 24.

Az általános lefegyverzés ügyében jelentik, hogy a nemzetközi konferenciá márczius elején lesz meg Brüsszelben.

Hallottak önök az orosz bürokráciáról? ismerik önök ama nevezetes Akaki Akakievicsnek esetét, a czimzetes illoaigazgatót, aki egyetlenegy télikabátjának ellopátása után egy előkelő államtisztviselőt bizalmasan arra kér, hogy a rendőrségnél az ügyét támogassa?!... A tábornoki rangú tisztviselő — mint megírta egykor a keserű Nyikoláj is, Gogol — ilyenförmán förméd rá Akakira:

— Mit akar maga velem? Adja be a kérvényét a 8-ik szám alatt, az iktatóban; onnan majd átteszik a IV-ik ügyosztályba. A IV. ügyosztályban ismét észrevéven a bizalmas jelleget, az akta az elnöki iktatóba fog kerülni. Az elnöki osztályban azután előterjesztést fog fogalmazni az elnöki titkár s az ügyet elreferálja majd Nekem, Vizkereszt után a harmadik hétfőn. Addig semmit sem tehetek a köpönyegért...

... Hallottak önök az általános lefegyverzés eszméjéről?!... Az eszme igen népszerű volt és én komolyan hiszek benne, noha Gille de la Tourette, a Charcot nagy tanítványa, Vesania pacificatorianak hívja ezt a hitet. Egy borongó augusztusi délutánon, midőn II. Miklós császár, a koronás hipochonder, Matscherski herczegnek, a szent András lovagnak a halálát tudta meg és mindjárt utána mormolta az udvari babonát: „Egy szent-András lovagot, aki meghal, még két másik követ abban az évben”; e borongós augusztusi délutánon, mondom, ő felsége az oroszok czárja áldozatot akart hozni az Istenségnek. Nem tudni, miért nem jutott az eszébe egyszerűbb dolog. Például a Tomaktól Irkutskig vezetendő keskenyágányu vasut eszméje, hogy a száműzötteknek ne kelljen 6000 kilométert gyalogolni huszonnyolcz fok hidegben és főlebb. Vagy miért nem gondolt ő felsége a tumeni gyűjtőfőházra, ahol a deportálásra várakozó filozofiai doktorok minden hat hónapban kapnak tiszta inget?!... Általában nem tudni, hogy miért ép az gondol a világbékére, akinek van ötmillió katonája s miért nem inkább a sanmarinói köztársasági elnök. Tény mindazonáltal, hogy II. Miklós császár élete harminczedik évében a béke eszméjét forgatta magában és így szól Muravievnek:

— A világbékét akarom, segíts, Muraviev.

És Muraviev, a kancellár, a birodalom első bürokrataja, így felelt:

— A világbékét akarja felséged? Felséged keresi a köpönyegét?... Hja, akkor az aktát a 8-dik szám alatt kell beadni az iktatóban, ahol Tschobojeff, a császári udvari tanácsos harminczhét év óta iktat, sőt még a magánéletben is ezt teszi, mert minden njszűlött unokájának egy kék stampigliát nyom a hátára: „Érkezett 1898. augusztus 8. — 14. szám.” Tschobojefftől ismét az előadó államtanácsos kezébe kerül majd az irás, aki át fogja tenni a külügyi hivatalba. Ott pedig a protokollista, a titkár és az al-államtitkár és általában a többi Tschobojeffek elem fogják terjeszteni az ügyet Vizkereszt után első vasárnapra. Akkor majd én bátorkodom lépéseket tenni a köpönyegért...

Vizkereszt után (tessék megnézni a keleti naptárt) ép most mult az első vasárnap és gróf Muraviev csakugyan már elintézte az ügyet: „közbenzólvó végzés”-t hozott, ahogy a bürokrata mondják. (Nálunk a pénzügyi hivatalokban „siber”-nek hívják.) Ma pedig újabb körlevelet írt a hatalmaknak. Brüsszelben, márcziusban lesz az első tárgyalás a világbékéről, a köpönyegről. Hogy aztán mikor kerül meg? Akkor, mikor az Akaki Akakievicsé.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— **Halálozások.** Ma délután három órakor temették el Isoz Sideon tanárt, aki évtizedek óta működik Budapesten mint a francia nyelv és irodalom tanára és akit a budapesti társadalom leg-

előkelőbb köreiben kedveltek és tisztelték. A budapesti tudományegyetemen, a Ferencz József-nevelőintézetben, az Országos Színiakadémiában, a Röser-féle középkereskedelmi iskolában és más intézetekben (azelőtt a hadapródiskolában is) tanított és irodalmilag is működött, nevezetesen a tanügyi irodalom terén. A temetésére nagy számban jelentek meg a résztvevők, akik zsufolásig töltötték meg a gyászház tágas udvarát. Ott voltak többek között Berzeviczy Albert valóságos belső titkos tanácsos, Erdődi Béla tankerületi főigazgató, Hampel József és Heinrich Gusztáv egyetemi tanárok, dr. Székely Ferencz kuriai bíró, Birnbaum Imre konzul, a Ferencz József-intézet és a Röser-iskola tanárai és növendékei és az elhunyt sok más barátja és pályatársa. Gergely Antal gyűjtőfogházi református lelkész megkapó ékesszólással ecsetelte az elhunyt kiváló személyes tulajdonságait és a tanügyi terén szerzett érdemeit.

Özvegy Prokisch Ferenczné, született Fuchsloh Katalin, szakadkai háztulajdonosnő, huszonharmadikán Budapesten meghalt hatvanhétéves korában. — Vághelyi János nyugalmazott írsai plébános huszonharmadikán élte hetvenedik évében Irsán elhunyt. — Bárány Mattencloit János főispáni titkár, tartalékos huszárhadnagy, élte harminczkettedik évében Sajó-Udvarhelyen meghalt hosszas betegség után. Holttestét ma helyezték el örök nyugalomra a családi sírboltban. — Fésűs Mihály nyugalmazott műszaki tanácsos tegnap éjjel meghalt. Az elhunyt hetven éves volt. Ma temették.

— Porosz tiszték Iglón. Kassáról telegrafálják, hogy Schwarzkoppen ezredes kíséretével ma délután, miután az ottani helyőrség tisztikarától szívesen búcsút vett, 1 óra 15 perczkor Iglóra utazott, hogy a kassai 34-ik házierezd Iglón állomásozó 4-ik zászlóalját meglátogassa. 6 óra 10 perczkor érkezett meg Iglóra, hol a ma órnagy vezetése alatt a tisztikar ünnepélyesen fogadta.

— A branyiszki csata évfordulója. Az eperjesi jogakadémia ifjusága ma egy gyűlésben nagy lelkesedéssel emlékezett meg a branyiszki csata ötvenéves évfordulójáról. Az ott harczolt hősök iránt érzett kegyeletet jegyzőkönyvének lapjain örököltette meg. Az ifjuság elhatározta, hogy az évforduló napján, folyó évi február hó ötödikén, egy négytagú küldöttség fogja az ifjuság díszes koszorúját a Branyiszko-hegy ormán emelt honvédelméken elhelyezni.

— Árad a Duna. A földmívelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna jelenleg Budapeستől lefelé árad, a fővároson felül azonban apadásnak indult. A mai vízmagasságok a következők: Schárding 60, Passau 254, Linz 0, Stein 174, Bécs —8, Pozsony 296, Komárom 306, Budapest 289 (áradás 1 centiméter), Paks 237, Baja 325, Mohács 332, Gombos 326, Ujvidék 213, Zimony 178, Pancsova 145, Bázias 131, Drenkova 124, Órszava 200 centiméter.

— Halál az ex-lex magyarázata közben. A szőlősi pusztán — mint tudósítónk jelenti — nagy körben állott a pusztai nép Takács János császár előtt. Téli folyamán szívesen gyűltek körébe, hogy a napi kérdések dolgában eligazítsa őket a káptalan fejű Takács. Tegnapelőtt ezzel a kérdéssel ostromolta meg egy, a politikai kérdésekbe be nem avatott magyar:

— Komám, micsoda az az ecs-lecs?

Takács, mielőtt hosszabbacska magyarázathoz fogott volna, leguggolt a földre, hogy pusztai szótás szerint a lenge tavaszi szellő (mert Isten csodájára hirtelen tavasz köszöntött a pusztára, csikorgó télharában) el ne fújja a masináját, amivel a pipára grujt.

— Az ecs-lecs? — kérdezte. De a többi szó elfogyott szederjes ajkán, mert a földön elalélva terült el és szíve megszűnt dobogni. Szívészéledés érte.

— Az egyetem halottja. A tegnap elhunyt Erdey Antal egyetemi tanácsjegyző és irodaigazgató holttestét ma helyezték ravatalra a központi egyetemi épületben, amelyet gyászpompával ékesi-

tettek. Az érczkoporsón a család, az egyetemi tanács és a rektori hivatal koszorúi fekszenek. A gyászszertartást, mely holnap, szerdán, délután fél négykor lesz, Klinger István sikkói apát, egyetemi tanár végzi. Az elhunyat a péczeli családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A központi egyetemi irodát ideiglenesen Jalsóvszky József egyetemi gondnok vezeti.

— Schwarcz Jakab föltámadt. Debreczenben éveken át az öreg Schwarcz Dávid volt a legszomorubb ember. Meghalt reményteljes fia, a huszéves Jakab és a bánatból sehogysem tudott kibontakozni. Mint levelezőnk írja, Schwarcz lelki gyógyulást keresendő, elzarándokolt egy galicziai rabbinushoz, aki azt mondta az öreg Dávidnak, hogy maradjon ott két hétig, imádkozzék hajnalról csillagfeljövételig és akkor térjen vissza Debreczenbe, mire hazatér, valahonnan hirt fog halani, mely arról értesíti, hogy Isten föltámasztotta a szegény Jakabot. Az öreg Dávid megfogadta a tanácsot hűségesen. Imádkozott két álló hétig s azután visszatért Debreczenbe. Itthon már várta a levél, mely Jeruzsálemből érkezett és így hangzik: (A levél khaldeai-heber nyelven van írva.)

Drága jó apám!

Tudatlak, hogy imádságodnak fogantja lett, a szent rabbi ugyanis közbenjárt Istennél, hogy vigasztalja meg a te lelked. Ennek köszönhetem, hogy Isten megengedte, hogy föltámadjak. De ott Debreczenben nem volt szabad föltámadni, hanem itt kellett ennek megtörténni a szent földön. Meddig maradhatok itt: nem tudom. Annyit mondhatok, hogy egész nap szent társaságban vagyok és imádkozom. Ha teheted, küldj pénzt Born József névre, aki a föltámadt lelkeket élelmezi. És most Isten áldjon meg. Ölel hű fiad Jakab.

Schwarcz most uszik a boldogságban. Mindenki meghagyja a hitben, hogy fia csakugyan feltámadt. De azt mondták, hogy csak kevés pénzt küldjön, mert a lelkek kevéssel beérik. Az a pár forint, ami elvész Bornnál, megéri azt a nagy boldogságot, mely a már-már végkép kétségbeesett öreg Schwarcz lelkét betöltötte.

— „Steuerbord, Backbord“. Tegnapi tárcánkban fordult elő ez a két tengerészeti műszó (a földézet kétoldalát jelentik) s a tárca: írója tréfásan azt jegyezte meg róluk, hogy a Steuerbordnak, Backbordnak megfelelő magyar szót csak doktor Gáspár Ferencz tudja, de ő is szent titokként őrzí. Doktor Gáspár Ferencz, az ismert tengerészeti író, a „Negyven ezer mérföld vitorlával, gözzel“ szerzője, ebből az alkalomból a következőket írja nekünk:

„Dehogy őrizem a titkot! . . . Sőt ellenkezőleg, nagyon is nem őriztem! Hiszen egy 700—800-oldalas könyvben nem tettem egyebet, minthogy magyarul irtam a haditengerészetről; magam is azt hiszem, elég magyar szívvvel irtam a haditengerészetről. Ismerttettem annak minden egyes ágát stb. . . Ezirányban tehát nem érdelek szemrehányást. De hogy mit tesz az: „Steuerbord“ és „Backbord“, ezt megmagyarázni ép oly kevéssé találtam alkalmat, mint megmagyarázni azt, hogy mit tesz magyarul: Aussenklüverniederholz, Bootskettenstrop, Kombüse, Backspiere, Handspacke, Speigatt, Leesegel, Luv Lee, Jollboot, Backsbüchsenpropf, stb. stb. Mindezeket a holland-angol német sajtóságság kifejezéseket meg tudnám én magyarázni és nem őrizném „szent titokként“, ha alkalmam lenne rá. Persze akkor szótárt kellett írnom, de nem magyarul, hanem egy német könyvet, mert szótárnak ugy sem nevezhetném az ilyen művet, amelyben megmagyaráznám, hogy mit tesz ez, meg az a tengerész kifejezés a civil életben a szárazföldön — németül.“

— Egy fiatal leány öngyilkossági kísérlete. Schneider Albert pozsonyi polgár húsz éves Mariska nevű leánya ma öngyilkossági kísérletet követett el. A szép, fiatal leány egy revolverrel magára lött. A golyó a fejébe furódott és életveszélyesen megsebesítette. Tette oka családi viszály. Schneider Mariska egy pozsonyi fiatal embert szeretett, szülei azonban elleneztek ezt a házasságot. A leány haldoklik.

— Az öcsödi konfetti. Az öcsödi tűzoltók rangos mulatságot rendeztek, melyre a község minden rendű lakosának lázas szenzációjára bevonult a konfetti is. Nem tüzet oltottak, hanem tüzet szítottak ez estén a derék öcsödi tűzoltók és miközben a szép leányok bodor meg szőghaját behintették a konfetti csillagai, a tűzoltó fő- és alparancsnokok, osztályvezetők és csövezetők vigan kiáltották:

— Ez kell a népnek, nem a hat havi provizórium.

A kaszinó élelmes szolgálja látva a konfetti szédületes népszórását, minnek utána felsöpörte egy vigadós éjszaka minden konfettijét és a konfettivel összeférhetetlen egyéb vigalmi maradékokat, a másnapi pótmurira újra áruba eresztette a felemás konfetti, melyben narancshéj, szivarvág meg más egyéb is foglaltatott, és a konfetti (féláron) a tegnapiánál nagyobb mennyiségben fogyott a bál vigalmának kedélyességét kiválóan előmozdítva, különösen mikor egy-egy szeméremtelenebb szivarcsutka az öcsödi szépek csábitóan kedves pisze orrocskáját hegyén találta. És még nagyobb kedélyességgel vigadtak az öcsödi szaladonok, mondván, hogy:

— Ez kell a népnek, nem a hat havi provizórium!

— Glück Frigyes kitüntetése. A király Glück Frigyes, a Pannonia vendégfogadó tulajdonosát a közjótékonyosság és az ipar terén szerzett érdemeiért a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A kitüntetés örömteljes meglepetést keltett a főváros egész társadalmában, azt hitte az ember, hogy már réges-rég megtörtént, mert Glück Frigyes a közelmisért, a nyilvános kitüntetést már régen kiérdemelte a legnagyobb mértékben. Hogy a vendéglős-ipar terén miféle érdemeket szerzett, talán a szakkörököt illeti elsősorban. De a közjótékonyosság közvetlenül a nagy nyilvánosság elé tartozik s Glück Frigyes a közjótékonyosság terén egymaga több emlékeztetősebb dolgot művelt, mint egész sereg hivalkodó egyesület. Nincs olyan humánus akció sem a köztörvényhatóság közgyűlésén, sem a társadalom különböző rétegeiben, amelynek megindítása legalább részben Glück Frigyes nevéhez nem fűződne.

— Uj pápai kamarás. A pápa Vasary Koloza hercegprímáshoz érkezett leirata alapján dr. Puri Ivánt, a központi papnevelő senior-prefektusát, pápai kamarássá nevezte ki. A fiatal tudós papot sokan a legszívesebben üdvözlék a kitüntetés alkalmából.

— Temetés. Kolozsvárt Groisz Gusztávot ma délután óriási részvétellel temették el a vasuti pályaházból. A gyászszertartáson megjelent a városi tanács Béli Ákos főispánal, az egyetem tanári kara és ifjusága és számos testület. A be-szentelést Bíró Béla apátkanonok végezte.

— Magyarok sorsa Romániában. Felháborító dolog történt a napokban Bukarest egy élénk forgalmu utcájában. Három, Erdélyből kivándorolt magyar férfi kísért egy erdélyi származásu magyar nőt. Az asszony egy ismerősét ment meglátogatni, aki az Ivosel-utcában lakott. Mig bent járt a házban, a három férfi a kapu előtt várakozott. A közelben egy rendőr állott, aki meghallotta, hogy az emberek magyarul beszélnek. Odament hozzájuk és felszólította őket, hogy rögtön távozzanak, különben bekiséri őket. A magyarok azzal válaszoltak, hogy várnak valakit. A bukaresti rendőr, akinek ugy látszik, megtetszettek nyugati kollegái erkölcssei, durván lökdönsni kezdte őket. Majd meg kirántotta a kardját és egyiket a férfiak közül súlyosan megsebesített. A megsebesített ember a földre rogyott, társai pedig kérdőre vonták a rendőrt, hogy meri őket minden ok nélkül megtámadni? Erre a kérdésre a brutális rendőr azzal válaszolt, hogy előrántotta a revolverét és rálőtt a földön fekvő megsebesített emberre. A sebesültet halálósan megsebesülve szállították be a bukaresti magyar kórházba. A másik két magyar embert is letartóztatták az időközben odaérkezett rendőrök: A felháborító eset ügyében a bukaresti osztrák-magyar konzul megindította rögtön a vizsgálatot.

— A belvárosi plébánia rablója. A belvárosi plébániahivatalban megkísérlett rablás tettesét, Roth Józsefet tudvalevőleg egy rosszul sikerült kábítószer-kereskedés a rendőrség kezébe juttatta. A rendőrség megindította ellene a vizsgálatot és ennek során kiderült, hogy a merénylő azonos azzal a szelhamossal, aki a minap „Baron Holmer von Holmershausen” név alatt követett el egy csomó csalást s akiről annak idején részletesebben megemlékeztünk. Roth Józsefet ma délben Magyar Gyula detektív egyik társával szembesítés végett a plébániára kísérte. Amint visszafelé a főkapitányság elé értek vele, a gonoszterv hirtelen egyet gondolt s a detektívek elől megszököve, örült futásnak eredt. A detektívek utánavelettek magukat s erős hajszá után a Béla-utczában el is fogták. Most már megkötözve vitték a főkapitányság épületébe, ahova a szokatlan csoportot óriási tömeg követte. Rothot külön czellába esukták s folytatják ellene a vizsgálatot.

— A fűszerkereskedők egyesületének táncvigalma február negyedikén lesz a Royal-szállodában. Ha valaki meghívóra igényt tart, forduljon az egyesület Lábizottságához (VI. Váci-körút 37-ik szám.)

— A szegény gyermekkert paramája. A fővárosi szegény gyermekkert egylet választmányát ma délutánra rendkívüli ülésre hívta össze dr. Szabó János fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, aki most az egylet ügyeit ideiglenesen vezeti. Az elnöklő hatósági biztos megnyitotta beszédében hangsúlyozta, hogy most már igyekezni kell ismét megnyerni a közönség bizalmát. Majd felkérte a választmány hölgytagjait, hogy naponként főlválva jelenjenek meg az egyesület házában a gyermekek étkezésénél s ott a kellő ellenőrzést gyakorolják. A választmány ily értelemben határozott. — Dr. Fraenkel Gyula ügyvéd ezután azt indítványozta, hogy az első titkári állást szüntessék be, dr. Medvey Béla pedig pótlólag azt javasolja, hogy küldjön ki a választmány egy hölgyekből és férfiakból álló vegyes bizottságot, azzal a feladattal: tanulmányozza behatóan ezt a kérdést s a legrövidebb idő alatt tegyen érdemleges jelentést a választmányának. E két indítványt a választmány el is fogadta. Miczkyné és Hortiné felszólalása után azt is elhatározta a választmány, hogy a gyermekek uszonnára a kenyérhez tejet is kapjanak. A választmányi ülés után dr. Grósz Sándor, az egyesület volt elnöke, az utcán inzultálta Löw Dezsőt, az „Egyetértés” munkatársát, aki róla lapjában többször sértően nyilatkozott. Erről az orvítamadról a „Független Hírmondó” a következőket írja:

Körülbelül két óraker végződött a választmányi ülés, amelyen Löw Dezső hírlapíró is jelen volt. Az ülés végén többekkel beszélgetett meg, aztán Stauber Dezsővel, a „Független Hírmondó” belmunkatársával együtt a kifelék igyekvő tömegben elhagyta a termet.

Amint a két hírlapíró kilépett az egylet házána a kapuján, dr. Grósz Sándor mögójük lopózott s mielőtt valamelyikük őt észrevette volna, hátulról egy vastag bottal a Löw Dezső fejére sújtott.

— Te nyomorult gazember! Te mertél engem így legyalázní? — Kialtá az ütés pillanatában.

Az ütés Löwnek a kalapját érte oly erővel, hogy a kemény czilinder leborpadt és leesett. Ugyanekkor Löwnek a szemüvege is lehullt. Dr. Grósz még folytatni akarta az ütlegetést, de Stauber Dezső hirtelen hátrafordult és a botot megragadta.

A távozó sokaság egyszerre ott termett, közrefogta a két újságíró, hirtelen rendőr is jött a közelből, aki dr. Grószat előbb be akarta kísérni a kapitánysághoz, de aztán otthagya, mert igazolta, hogy ő még mindig ott lakik a szegény-gyermekkert házána ingyenlakásában.

Löw Dezső egyenesen a VII. kerületi kapitánysághoz ment, ahol a kapitány és helyettese távollétében egyelőre a rendőr foglalta irásba a maga jelentését.

— A szezélyes Fortuna. Azt tartja a közmondás, hogy szegény embernek szegény a szerencséje. Az újságíró-sorsjegyek húzásánál ez a közmondás nem vált be, amennyiben a II-ik húzás főnyereményét egy szegény szegédi kefekötő-legény nyerte meg; az I. húzás 20,000 koronás főnyereményéért pedig ma jött el egy vidéki napidíjas szegény özvegye, ki a 8758. sor 34. számú sorsjegy előmutatása után boldogan vette magához a szezélyes istennő nem várt ajándékát. Az újságíró-sorsjegyek még négy húzáson játszanak s egy sorsjegy ára csak egy koronába kerül.

— Gyalog a világ körül. Seljan Mirko, a híres távgyalogló tegnap reggel hat óraker kezdte meg világkörüli utazását gyalogszerrel. Utiránya a következő lesz: Fiume, Abazzia, Triest, Monte-Carlo, Lyon, Gibraltar. Azután Marokkón keresztül St.-Louis. Innen Newyorkba hajózik, aztán Chicagon keresztül St.-Francisco felé veszi útját. További állomásai: Japán, China, Szibéria, Perzsia, Kaukázus, Konstantinápoly, Belgrád, Sarajevo, honnan Károlyvárosba, szülővárosába tér vissza.

— Várkonyi ügye Nyiregyházán. Várkonyi István ügyét a napokban tárgyalják Nyiregyházán. Szabolcs vármegye alispánja utasította a községi előjáróságokat, hogy a szociálisták Nyiregyházára való vándorlását akadályozzák meg. Sztéküldötték a szociálistavezérek arczépeit is, hogy a csendőrség és a rendőrök valamennyit tartóztassák le.

— A forró zsirba esett. Ma délelőtt Dali József levélhordó két éves Ilonka nevű leánykája nagytemplom-utca ötödik szám alatt levő lakásukon egy forró zsírral telt edénybe esett. A szerencsétlen csöppség a konyhában tipegett s eközben esett a köveztire állított forró zsírral telt edénybe. Összegeve vették ki a zsirból s vitték a Rókus-kórházba, ahol most élet és halál közt lebeg. Szegényke alig éri meg a reggelt.

— Országos színész-élitek. A február 11-én tartandó színészbál előkészületei serényen folynak. Védnököknek sikerült eddig megnyerni: Perczel Dezső belügyminisztert és nejét, dr. Wlassics Gyula kultuszminisztert és nejét, Széll Kálmánt, Böllöny József kolozsvári intendánst és nejét, Prielle Kornéliát, Márkus Emiliát. Ezenkívül Márkus József főpolgármestert is fel fogják kérni a védnökség elfogadására. A meghívók sztétküldését a napokban kezdik meg.

— A díofa-utczai rabláshoz. Emilitettük, hogy január huszonegyedikén este a kisdíofa-utca tizedik számú ház kapujában egy csavargó Kohn Antal órásszegédnek, aki gazdája ékszerreit vitte, nyakába szurt, a táskát tartó szíjat elvágta s azzal futásnak eredt. A járókelők azonban nagynehezen lefogták a késével hadonászó embert. A kihallgatása alkalmával a rabló Németh Kálmánnak mondotta magát, de a rendőrség megállapította, hogy Ganie Károly úpesti születésű huszonkét éves szígyártó, aki már többször volt lopásért büntetve. Csak január tizenötödikén szabadult a fegyházból, ahol két esztendőt ült. Vallomása szerint nem volt szándékában a rablás, eredetileg csak el akarta lopni az ékszereket. Ugy történt azonban, hogy a ház kapujában szembe találkozott az órásszegéddel, akit csak azért szurt meg, hogy megjijesse és így könnyebben elvehesse tőle a táskát. Az eddigi jelentések szerint állítólag czinkostársra is van, de ő ezt tagadja. A vizsgálat is valószínűvé teszi, hogy a rablást egymagában követte el, mert egy második támadóról maga a megtámadott Kohn Antal sem tud.

— Meghalt a kávéházban. Hirschhorn Vilmos kávéházi ügynök tegnap a király-utca huszonharmadik szám alatt levő kávéházban hirtelen összerogyott s meghalt. Holnap temetik.

— Az Andrássy-utí betörés. Az Ellinger-féle betörés elkövetőjével Löwy Jakabbal együtt orgazdaság gyanúja miatt fogságba került édesanyja, özvegy Löwy Salamonné, meg öcsöce, Löwy Mór is. Miután az ékszer megkerültek, az orgazdaság gyanúja elesett. A rendőrség ennélfogva Löwyt és Mór fiát szabadlábra helyezte, annál is inkább, mert büntetőjogilag csak bűnpártolás gyanúja alatt állhatnak.

Naplrend.

Naptár: Kedd, január 25. — Római katolikus: Pál ford. — Protestáns: Pál ford. — Görög-orosz: (január 13.) Hermil. — Zsidó: Schebat 14. — Nap kél: reggel 7 óra 21 perczkor, nyugszik: délután 4 óra 33 perczkor. — Hold kél: délután 2 óra 28 perczkor, nyugszik: éjjel 5 óra 47 perczkor.

A horvát miniszter fogad délután 4—5-ig. Kereskedelmi muzeum a városligeti iparczakokban nyitva d. e. 9-től d. u. 2-ig.

A Nemzeti Szalon kiállítása (Ferenciek tere 9.) nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépti díj 20 krajczár.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. kerület, Oszlop-utca) nyitva hétköznapokon délelőtt 10—1 óráig.

A néprajzi muzeum (Csillag-utca 15.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Az iparművészeti muzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Muzeum-körút 4.)

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

A budapesti állatkert a Városligetben. Nyitva egész nap. Belépő-díj 30 kr.

Országos képtár az Akadémiában, nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben nyitva este 5 óráig.

Nemzeti muzeum képtára nyitva délelőtt 9—1-ig. A muzeum többi tárai, köztük a néprajzi muzeum 50 krajczár belépő-díj mellett megtekinthetők.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Akadémiái könyvtár nyitva d. u. 3—8 óráig.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe, Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Megszökött vasuti orvos.

A budapesti királyi törvényszék elrendelte dr. Bottlik Lajos fiatal államvasuti orvos körözését, aki három hét előtt nyomtalanul eltűnt a Podmaniczky-utca huszonhetedik számú ház első emeletén levő lakásáról. Ennek a körözésnek érdekes előzményei vannak.

A törvényszékhez és a rendőrséghez számos feljelentés érkezett az odiosus nevű dr. Bottlik ellen, amelyekből kiviláglik, hogy a könnyelmű fiatal ember nyakra-főre csinálta az adósságokat, hitelezőit ravaszul befonta, végül pedig hetven-ezer forint adósság hátrahagyása után megszökött. Mint hírlík, útját Amerikának vette és azóta már ki is kötött az újvilág partjain.

A fiatal doktor Bottlik Lajos volt országgyűlési képviselőnek és államvasuti főfelügyelőnek a fia. Már egész fiatal korában igen könnyelmű életmódot élt, és mikor az 1893. év nyarán megnősült, nagybátyja hetvenötezer forint adósságot fizetett ki helyette. Felesége, akit még csak mint szigorló orvos vett nőül, Loser Jánosnak, a Rákóczykeserűvízforrás tulajdonosának a leánya volt. A leány szülei, ismervén a fiatal ember könnyelmű, tékozló életmódját, határozottan elnepezték ezt a házasságot. A leány azonban ennek daczára nőül ment hozzá.

A fiatal pár eleinte a vidéken lakott, ahol a legnagyobb nyomorral kellett küzdeniök. Bottlik ekkor kezdte az adósságcsinálást, és ebben még a törvénybe ütköző eszközöktől sem riadt vissza, s végrehajtások és árverések csakhamar napirenden voltak a fiatal párnál.

Loserék ekkor rábírták leányukat, hogy férje ellen válópört indítson. A fiatal asszony ebbe csak kellellenül egyezett bele, mert férjét nagyon szerette. Olvasóink még talán emlékeznek arra, hogy a valóni készülő házastársak a békelletési tárgyalások alatt szerelmeslevelet váltottak egymással, és Bottlik végre is megszökött a tulajdoni feleségét.

Surányba mentek, ahol egydarabig újra együtt éltek. De Bottlik itt megint elkezdte az adósságcsinálást, és a régi élet újból elkezdődött. Az 1895. év végén gyermekük született, és ezután az asszony végleg otthagya az urát.

Bottlik időközben letette az orvosi szigorlatot és az államvasutakhoz került mint vasuti orvos.

Ezen állásában, bár fizetéséből csak szeré-

nyen élhetett volna, pazarul költekezett, ami csak adósság-csinálással mehetett.

És hacsak adósságokról lett volna szó. De csakhamar olyan vádak terjesztettek róla, hogy még alantasaitól is fogadott el kölcsönöket, amelyeket sohasem fizetett vissza. Azt is beszélték róla, hogy számos váltót hozott forgalomba, amelyeken az aláírások hamisítva voltak.

Ily módon vagy hetvenezer forintnyi adósságot csinált. Az utóbbi időben hitelezői már annyira szorongatták, meg a váltók dolga is már annyira kőrmére égett, hogy nem maradt számára más, mint a szökés.

A törvényszék és a rendőrség egyaránt folytatja ügyében a vizsgálatot, amelynek iratait — ha befejezték — eltehetik a levéltárba, mert a szökevény doktor valószínűleg egy egész bíróági irattár kedvéért se jön vissza Amerikából.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Hajnali harangszó. A Népszínház legközelebbi újdonsága ismét egy eredeti magyar darab lesz: Hevesi József és Karczag Vilmos „Hajnali harangszó” című népszínműve, melyben Blaha Lujza játsza a főszerepet. A színpadi próbák a darabból már javában folynak.

* Goldmark új operája. „A hadifogoly”, Goldmark új operája, amelyet ez évadban a mi operánk is előadat, legközelebb, február 8-án, Prágában kerül színre, a Neumann Angela igazgatása alatt álló Königlich Deutsches Landestheaterben. Az operát Márkus Dezső, a színház első karmestere fogja dirigálni. Márkus Dezső az elmúlt télen óriási sikert aratott a „Rienzi” előadásával, mely három évi szünet után új betanulással került színre. Már a nyitány után négyszer kellett megköszönnie a közönség ovációját, a második felvonás és az opera vége után pedig addig nem szűnt meg a taps, míg Márkus karmester néhányszor meg nem jelent a függöny előtt.

* Színész-növendékek előadása. Az országos magyar királyi színművészeti akadémia növendékei e hó 29-én, vasárnap este hét órakor a Várszínházban, Császár Imre tanár vezetése alatt, előadást tartanak. Színre kerül: „Ahol unatkoznak”, vígjáték három felvonásban. Irtá: Pailleron, fordította Huszár Imre.

Előadó-személyzet: III. évek: Barna Jolán, Jankó Abigail, Imrey Edith, Gábor József, Sebestyén Géza, Székely Adolf, Magas Béla. II. évek: Németh Irma, Batizfalvi Giza, Garai Ilona, Szécsi Sarolta, Kaczér Etei, Havas Jenő, Novák Árpád, Gyulai Zsiga. I. évek: Ecsi Emília, Szentmiklósi Irén, Földesi Vilmos, Wlassics Géza, Szőke János, Fekete Lajos.

Ez előadásra jegyek előre válthatók: Soproni dohánytözséjében (a Nemzeti Színház bérházában), a koronaherceg-utcai jegyáruháiban és a Várszínház pénztárában.

* Lindh Marcella daléstele. Lindh Marcella dalénekesnő, akinek művészetét többször volt alkalmunk a hangversenyteremben és az Operaházban élvezhetni, február 10-én a Royal-szálló termében daléstele rendez. A művésznő műsora igen érdekes és változatos, többek között Massenet, Saint-Saens, Grieg, Schubert, Schumann, Beethoven és Brahms legjobb dalait énekli. Ugyanezen a hangversenyen dr. Berger Rezsőné Sessler Sarolta hegedűművésznő is fog közreműködni.

* Hírek a Várszínházból. A „Mozgó fényképek” című bohózat január 23-án, szombaton éri meg ötvenedik előadását. A jubileus előadásán a kinematografikus képeket mutatják be:

1. Lovak usztatása. 2. A párisi opera tér. 3. Akadályverseny. 4. Gyorsfűtő. 5. Virágkorzó. 6. Hajó vízre bocsátása. 7. Olasz népies mulatság. 8. Velence. 9. Iskola-lovaglás. 10. Tanoncok tréfája. 11. Fürdői élet Siófokon. 12. Spanyol bikaviadal.

A Várszínház legközelebbi újdonsága Pínero „A második feleség” (The second Mrs. Thackeray) című színműve lesz. A darabból már megkezdtek a színpadi próbákat.

* Kamarazene. A budapesti kamarazene-egyesület szombaton, január 23-án, tartja meg ötödik estjét. Közreműködők: a Hubay-Herzfeld-Waldbauer-Popper-négyes és d'Albert Jenő zongoramű-

vész. Előadásra kerül d'Albert Es-dur négyese (első előadás), Beethoven nagy B-dur zongorahármasa és Schumann A-dur négyese.

* A „Himfy dalai” Debreczenben. Debreczenben, mint nekünk onnan írják, háromszor került színre telt ház előtt Berezik Árpád vígjátéka, a „Himfy dalai.” Kisfaludi Sándort Komjáthy János, Szegedi Rózát Fáy Flóra, Rosti Irént Halmi Margit, Rostit pedig Fenyéri Mórincz játszotta nagy sikerrel.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Földrajzi társaság. A Földrajzi társaság 26-án (csütörtökön) délután 5 órakor az egyetem ásványtani intézetében (muzeum-körút 4 szám földszint) felolvasó-ülést tart, melynek tárgyai: 1. Dr. Havass Rezső alelnök ismerteti dr. Kőrösy Józsefnek „A felvidék eltöresztése” című tanulmányát. 2. Cholnoky Jenő rendes tag értekezik Kínában és Mandsu országban tett utazásáról.

Nemzetünk története.

(Szalay József: „A magyar nemzet története.” Átdolgozta és újból sajtó alá rendezte dr. Baróti Lajos. Négy kötet. Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) kiadása. Ára 30 forint.)

A magyar történetírásnak a leggazdagabb aratása a millennium évében volt. Nagy és becses munkák tárgyát föl nemzetünk dicsőséges múltját; értékes monográfiák egész sorában rajzolódik meg a városok, intézetek és társulatok története. Ebben az ünnepi időben a történeti érzék fokozottabb, mint valaha. Figyelmünk élénkebben fordul a történeti események felé, melyeknek dicsősége újra megdobogtatja a szívet, gyásza elborítja lelkünket. De az, amit belőle szerzünk, egyaránt fölemelő és tanulságos. Mert a történet minden momentumában benne rejlik a jelen és jövő hite, a múltba vetett bizalmából sarjadjik a jövődőlkesedése, tettekrekesége.

És aki csak egy kis körültekintéssel is belépillan történetírásunk szellemébe, egyben észreveszi a benne rejlő sajátos jellemvonást. Hisz már a német Flegler Sándor is megírta abban a könyvében, mely a magyar történetírás történelméről szól, hogy a krónikákban, emlékiratokban és régi feljegyzésekben a magyar népszellem legvilágosabb és legélesebben nyilvánul. Amit az idegen tudós oly egyszerre meglát, kétszeresen érezzük mi, forgatván régi történeti munkák avatag lapjait. És ez természetes is. A magyar irodalomnak évszázadokon át ugyazólván egyetlen táplálója nemzeti történetünk. A krónikák együgyű írásában épűgy, amint a rendszeres történeti munkákban, egyaránt erősen lüktet az az érzés, mely Anonymust is sarkalta krónikája írására, hogy a maradéknál feledésbe ne menjen. „Első költőink nem is énekelnek egyébről, mint történeti eseményekről és Tinódy Sebestyén országjáró utjában szives, lelkes fogadtatásra akadt mindenütt, énekelvén Egervár viadáljáról, jó Szondi Györgyről, Török Bálint fogságáról.

A millennium évében keletkezett történeti munkák között kiváló hely illeti meg Szalay József Magyar nemzet történetét, melyet teljesen átdolgozott jeles történettudósunk, dr. Baróti Lajos. Szalay munkáját annak idején az akadémia jutalmazta, épen ama kiválóságáért, hogy bár magas tudományos színvonalon áll, mindenkinek érthetőn és élvezhetőn írja meg nemzetünk történetét. Am nagy-ido az, mely első megjelenése óta eltelt és épen erre az időre esik történettudományunk hatalmas föllendülése. Számos új monográfia nem egy régi adat hitelességét dönti meg, a történeti kutatások eredményei más világot derítenek valamely momentumra. Stílusának tacitusi szépségén nem ronthattak az évek, de egy-egy lapja újra irandó volt, hogy a történeti kritika új szempontjainak engedjen helyet. Szóval, alapos átdolgozásra volt szükség. Erre vállalkozott Baróti Lajos. És most, hogy a teljes munka négytestes kötetben előttünk fekszik, elismerjük, hogy derék munkát végzett. Ez az első egységes nagy magyar történet. Egyes fejezeteket egészen újra írt, két kötet — az első és a negyedik — egészen az ő műve és az egész munkát egysé-

gessé, egyöntetűvé tette. Meglepő élénk, szép stílusa van. Kevés magyar történeti munkát ismerünk, melyet ily gondnal, ily tiszta műprózán írtak volna meg. És benne is érvényre jut az az uralkodó vonás, mely történeti könyveinket hazaszeretetünk forrásává teszi: lelkesen, szinte rajongó szeretettel megírva oltja szívünkbe történetünk szeretetének érzését.

Az első kötet, Magyarország az Árpád ház kihaltáig, hazánk állapotát deríti föl a legrégebbi időkől fogva, ahova a történelem szálat elvezetnek. Azokról a népekről szól először, akik Árpád honfoglalása előtt a földet bírták: kelták és dákok, pannónok és rómaiak, germánok és hunok vadorlásait és itt viselt dolgait beazéli el. A történetíró, mikor a múlt e homályos világába beléhatol, a történeti kritika tiszta látóüvegén kell, hogy szemlélje a történeti eseményeket. Jól kell, hogy lásson, ha az egykorú följegyzések, a krónikák és iratok utvesztőjében el akar igazodni és igazítani. Baróti hazánk óskori állapotáról rajzolt képe tiszta, világos. Különös érdeme, hogy itt is, mint különben a későbbi korakokban is, hazánk művelődési állapota vázolásának nagy teret enged. A második kötetben e szempontból igen jól jellemzi a műszerető Anjouk korát, akikkel az olasz renaissance műveltsége vonul be átalakítólag hazánkba. A Nagy Lajos halálától a mohácsi vészig terjedő korszak Szalay írta történetén egynehány adat helyreigazításán mi változtatást sem tett az átdolgozó; annál többet azonban az első Habsburgok történetén, míg végül a bécsi kongresszusra következett idők történetét, tehát a mai Magyarország megalakulását, egészen önállóan írta meg. Ez a rész tudniillik teljesen hiányzott Szalaynál, a halál nagy szeretettel végzett munkája közben szőlítván el a derék tudóst.

Külön kell szólanunk a Szalay-Baróti-féle munka illusztrációjáról. Ebben a közel e z e r k é t s z á z képből, mely a négy kötetet ékesíti, műtörténeti emlékek és régiségek egész muzeuma kerül a közönség kezébe. Nagy tere van az egykorú emlékek: pénzek, érmék, pecsétek, ereklyék másolatának; félezer arcképben látjuk azokat, akik a történelmet csinálták: kiváló uralkodók, hadvezérek, államférfiak, költők és azon idegen fejedelmek és személyiségek arcképét, akik történetünkre befolyással voltak. Azután megszentelt helyek képét látjuk, ahova valamely, a nemzet sorsára döntő befolyású esemény emléke fűződik; csata- és jelenetképek, térképfölvételek, írásmaradványok: szóval mindaz, amivel a történelem él és főnmaradt. Nagyszámmal vannak a műben műmellékletek, hírneves történeti festők: Than Mór, Wagner Sándor, Dóré Gusztáv, Székely Bertalan, Lietzen-Mayer Sándor, Piloty Károly, Madarász Viktor, Lotz Károly, Benczur Gyula műveinek másolatai. Incizálék és szövegképek oly nagyszámmal vannak itt együtt, mint egyetlen magyar illusztrált munkában sem.

Szóval az, aki Szalay-Baróti munkáját megszerzi, oly könyvet nyer vele, melyben írásban és képből fényesen megismerik ezeréves hazánk történetét.

r. b.

FŐVÁROS.

(Uj építkezések.) A magánépítési bizottság legujabban a következő építő-engedélyek kiadását javasolta: gróf Zichy Gyulának, VIII. kerület zerge-utca 5559. helyrajzi szám kétemeletes szerzetes rendháza; Zsuffa Józsefnek, II. kerület, rézmál-dűlő 6181. helyrajzi szám egyemeletes nyaralóra; Leitgeb Jánosnak, IX. kerület, soroksári-utca 9644. helyrajzi szám földszintes háza; Solsz Gyulának, VI. kerület városligeti fasor 4192. helyrajzi szám földszintes nyaralóra; Novák Ignácznak, I. kerület, Gellérthegy 13.006. helyrajzi szám földszintes nyaralóra; Sáska Istvánnak, X. kerület, névtelen-utca 7978. helyrajzi szám földszintes házra; Nyári Józsefnének, X. kerület, alsó-rákosi réten, 2004. helyrajzi szám földszintes épületre.

(A ragadós betegségek s az iskola.) Mint-hogy a tisztí főorvos, az ellenőrző szemléi és fölvizsgálatai közben arról győződött meg, hogy a

fertőző kórokban megbetegültek testvéreire, illetőleg lakótársaira vonatkozó iskolai kiállításokat az egyes kerületekben különböző időtartamban állapították meg. Matuska Alajos alpolgármester a kiállítás idejét a következőkben állapította meg: tifusznál, otthon kezelve 6 heti időtartamban, a kórházban kezelve 3 hétben, kúteges tifusznál 6 hét, kórházban 3 hét, vörhenynél 6 (3) hét, himlőnél 6 (3) hét, diftériusz-krupnál 6 (3) hét, gégehurutnál 6 (3) hét, kanyarónál 3 (2) hét, álhimlőnél és bárányhimlőnél 2 (1) hét, vérhasnál 3 (2) hét, járványos agygerincez gyuladással 2 (2) hét, fültömrigy gyuladással 1 (1) hét. Ettől eltérés csak akkor történhetik, ha a kerületi tisztviselő megállapítja, hogy az otthon kezelt beteg teljesen el van különítve. A betegséget jelző vörös czédulákat csak a fertőtlenítés megtörténte s illetőleg a kiállítás idejének lejártá után szabad eltávolítani s ez 1—6 hét között váltakozik. A fertőtlenítő intézet köteles a fővárosi hivatalnak és az illető kerületi előjárásnak minden egyes fertőtlenítést bejelenteni.

(Mulató a Gellérthegyen.) A mérnöki hivatal ma tett jelentést a tanácsnak a gellérthegyi citadella helyének felhasználásáról. E szerint a mérnöki hivatal legcélszerűbbnek tartaná, ha a főváros a vár területén valami nagy mulatót építenne. Nem volna azonban kifogása az ellen sem, ha a mulató mellett egy óriási phantheont emelnének, amely hatalmas fogadalmi templommal volna kapcsolatban. Az ezredévi ünnepek alatt Cerner Lajos, a Katholikus Egyházi közlöny szerkesztője pendítette meg ezt az eszmét s a nemzeti szövetség erős propagandát csinált e tervnek egy kulturális egyesületek mint a főváros illetékes faktorai körében. A vígadó tervét a múlt évben vetették föl a közgyűlésen. A gondolat mérsékelt lelkes fogadtatásban részesült, mivel a főváros nem igen ért az üzleti vállalatokhoz.

(A vízművek állapota.) A vízvezetési igazgatóság most adta ki a jelentését a székes fővárosi vízművek december havi állapotáról. Eszerint a múlt hónapban 2116 ház belső felszerelését ellenőrizték s ebből 1579 ház belső felszerelését rendben találták, míg a többiben kisebb-nagyobb hiányokat és rendtelenségeket észleltek. A szűrtvíz-termelés mennyisége a pesti oldalon 2.710.743 köbméter volt december hónapban, a fogyasztás pedig 2.706.541 köbméter; a budai oldalon a víztermelés 1.128.484, a fogyasztás 910.395 köbméter volt. A káposztásmegyeryi második főnyomócső átfektetését az 1898. évi október 17-ikétől fogva házilag végzik. Az eredmény azt mutatja, hogy amióta a munkát a vállalkozótól elvették, csaknem háromszor annyit végeztek házi kezelésben.

(A zsufolt lakások.) A tudóvész terjedésének megállítására tárgyában kiadott belügyminiszteri körrendelet értelmében a fővárosi tanács felhívta a tisztviselőket, hogy a zsufolt lakások és éjjeli szállók szabályozására vonatkozó szabályrendeletet módosítsa, illetőleg a módosítás tárgyában tegyen javaslatot. A tisztviselők a felhívásnak eleget tett s az elkészített szabályrendeletet bemutatta a közegészségügyi bizottságnak, amely azt a tanácshoz terjesztette fel. A szabályrendeletben benne foglaltatik, hogy aki a házat éjjeli szálló gyanánt akarja kiadni, ezt csak hatósági engedély alapján teheti. Az engedélyt az illetékes kerületi előjáróság adja ki, de az egyének meghatározott száma minden lakás ajánlóján táblán feltüntetendő és az engedély okirathoz is felveendő. Az engedély csak úgy nyerhető meg, ha a kérdéses helyiségek minden egyes egyén részére tiszta lepedővel, tiszta párnákkal és tiszta takaróval ellátott külön fekhelyekkel, kellő számú mosdóedényekkel és tiszta törülközőkkel van ellátva. A kiadott engedélyeket közölni kell a rendőrséggel, a kerületi tisztviselővel és a királyi adófelügyelőséggel. Oly helyiségekben, amelyekben ételmiszterek, vagy italok tartatnak, éjjeli szálló nem engedélyezhető. A rendőrségnek a szállókban tapasztalt szabálytalanságot kötelessége feljelenteni az előjárásnak. Az éjjeli szállókat engedély nélkül tartó egyének és azok, akik a szabályrendeletnek

bármely intézkedését áthágják, háromszáz forintig büntetendők. A zsufolt lakásokra nézve ugy intézkedik a szabályrendelet, hogy akinek lakásán alberlet következtében a zsufolást megállapítja a hatóság, szintén 300 forintig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. Három ily büntetés kiszabása után a lakás kiüritendő. A pinczelakásban a belső magasságnak legalább három méternek kell lennie és az utcai gyalogjáró alatt 1.5 méternél mélyebben ne fektődjen a padlója. Az ablakoknak olyan nagyoknak kell lenniök, hogy a szoba legtávolabb levő zuga is világos legyen. A falak szárazak legyenek. A szabályrendeletnek meg nem felelő pinczelakások a szabályrendelet életbeléptetésétől számított egy év alatt kiüritendők.

(A privátdetektívek.) A kerületi előjárók előterjesztést tettek a polgármesternek, hogy a privátdetektívek mesterségét szabályozzák. A privátdetektívek tengerek bajt okoztak már Budapesten is, a vidéken is, családok békéjének feladására szolgáltak eszközök, módokat s nincs fórum, amely őket ellenőrizze.

VIDÉK.

(Békésmegye új intézménye.) Békésmegyében három monumentális épületet helyeztek az építésre kiválóan alkalmas télen tető alá. Az igazságügyminiszter Gyulán háromszázötven ezer forint költséggel emelt új, fényes, monumentális palotáját Justícia istenasszonyának a vármegye — és ez szintén tető alá került — háromszáz ezer forint költséggel emelt föl az új, százhusz elmebeteg befogadására alkalmas elmebeteggyógyintézetet; végül tető alá került a százhusz ezer forint költséggel épült és a boldogult trónörökös nevet viselő Rudoif főherceg-gimnázium Csabán. Mindhárom intézet még ez év őszén átadatik rendeltetésének, melyek más, szintén jelentős középítésekkel élénken tanúsítják az alföldi vármegyének folytonos haladását.

(Új képviselő.) Lugosról táviratozzák: A bogosáni választókerületben ma dr. Avramescu Pachomiust szabadelvű programmal egyhangulag képviselővé választották.

(Nagybecskerek mozgalmá.) Nagybecskerek város képviselőtestülete elhatározta, hogy mozgalmat indít az iránt, mikép a 29-ik gyalogezred őszes századai Nagybecskerekre helyeztessenek át. A város felajánlotta, hogy ez esetben díszes kazárnyát épít. A közgyűlés megbízta Grandjean polgármestert, hogy Bécsbe utazzék a hadügyminiszternél szükséges lépések megtétele végett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Az Áldassy-Gerenday-affaire. Harmadszor tárgyalta ma Baló Lajos aljárásbíró a Gerenday-Áldassy-féle ügyet. Gerenday György, a magyar athletikai klub volt elnöke, azzal vádolta Áldassy Imrét, hogy az őt lelévővel fenyegette. Az első tárgyalást újabb tanúk kihallgatása végett elnapolták. Ugyanez okból halasztották el a második tárgyalást is. Ma délelőtt végre ítéletre is került a sor a rég húzódo affaire-ben. A bíró ugyanis életveszélyes fenyegetés kihágása miatt Áldassyt száz forint fő- és ötven forint mellékbüntetésre ítélte. A vádlott felekezett.

— Holttest a padló alatt. Romhányi László közművessegéd 1888 óta közös háztartásban élt Nyakas Józsefnevel. Eleinte jó viszonyban élt a nem éppen fiatal pár. Később azonban folytonos czivódás volt köztük. Az asszony ugyanis többet italozott kelleténél és a káposztás állapot gyakoribb volt nála, mint a józanság. Ilyenkor aztán a Romhányiék lakása zajos jeleneteknek volt a színhelye. Tudta ezt az egész szomszédság és így július tizenhatodikán este sem télték feltűnőnek, hogy a Romhányiék lakásából nagy verekedés, dulakodás lármája hallatszik. Másnap, vasárnap, azonban az asszony nem mutatkozott. Ez már gyanút keltett és a szomszédok jelentést tettek a rendőrségnek. A rendőri kiküldöttek hétfőn reggel még otthon találták Romhányit, aki azt mondta, hogy nem tudja, hová lett az asszony.

— A detektívek kutatni kezdtek a lakásban és borzasztó fölfedezésre jöttek. A szoba padlója alatt fektűt Nyakasné véres teste, feloszláshoz közel levő állapotban. Erre Romhányi rögtön beismerte, hogy ő rejtette el oda szombat este az asszonyt. Elmondotta, hogy heti munkabérével jött haza és az asszony, aki megint részeg volt, rátámadt és pénzt követelt tőle. Mikor megtagadta, veszekedni kezdett vele és evőkessel meg akarta szurni. Romhányi kicsavarta kezéből a kést és a pénzzel együtt a konyhában eldugta. De az asszony nem nyugodott, másik kést kerített és újra rátámadt. Erre birkózni kezdtek és úgy emlékszik, hogy néhányszor megszurta az asszonyt. Mikor látta, hogy meghalt, megijedt és egész éjjel azon töprengött, hová rejtse a holttestet. Így jött arra a gondolat, hogy felfeszítette a padló deszkáit, kikaparta a földet és a gödörbe beletette a holttestet. Másnap nem mozdult ki a lakásból és majdnem két napot töltött abban a szobában, ahol áldozatának hullája fektűt. Romhányit a budapesti büntető törvényszék szándékos emberölés miatt helyezte vád alá és a mai végtárgyaláson, ifju Erdélyi Sándor védőbeszéde után, tíz évi fegyházra ítélte.

— Az ékezetolva. Löwy Jakobot, aki Ellinger Albert Andrassy-uti ékszerész boltját oly vakmerően feltörte és kirabolta, ma délelőtt kísérték át az ügyességhez, az anyját és az öccsét ellenben, akik szintén le voltak tartóztatva, szabadlábra helyezték.

— A bagaméri zendülők büntütye. A múlt télen történt a biharmegyei Bagaméron, hogy az egész falu fellázadt két csendőr és a jegyző ellen. A csendőrök az utadót ezekvaló végrehajtónak segegdtek s mikor Balogh Imre gazda nem engedte kocsihoz rakni a kukoricáját, a csendőrök káplár megszurta. Erre egy földmives felment a templom tornyába, félreverte a harangokat, mire odacsődült az egész falu népe Balogh portája elé s követ, doronggal megtámadta a csendőröket, akik a tömeg közé löttek. A parasztnép most Sártory Endre jegyző házához vonult és házat felgyújtotta. Többen azt kiabálták, hogy: Agyon kell tűni a jegyzőt s az egyik paraszt mángorlófát ragadott s azzal kereste a jegyzőt.

— Ártatlanul megölik az embereket — mondotta.

A zajongó tömeget alig tudták lecsendesíteni még a katonaság kirendelésével is. A lázadás miatt hatvanöt vádlott került a nagyváradi törvényszék elé, amely magánosok elleni erőszak, gyújtogatás és hatóság elleni erőszak miatt vont a felelősségre a parasztokat. Az elsőrendű vádlottat, Lőcsei Sándort, hat évi fegyházra ítélték s az átszurt Balogh Imrét, aki időközben felgyógyult, 8 napi börtönnel sújtották. A többi mind másfél évi vagy 8 havi börtönrre ítélték.

A királyi kurián ma tárgyalták a bűnpert, amelylyel az egész délelőtti elöltötték. Szegő bíró referálta a Czorda Bódog elnöklése alatt tartott ülésben. A tárgyalást délből félóra felülgesztették s délután egész félháromig olvasták a törvényszék és a királyi ítélőtábla terjedelmes ítéleteit. A királyi tábla az elsőrendű vádlott, Lőcsei Sándor büntetését 3 évi fegyházra változtatta át és lopásban is bűnösnek mondotta ki, mert a lefoglalt kukoriczás zsákot a végrehajtó kocsijáról elvitte. Balogh Imre bűncselekményét nem büntették, hanem vétségnek minősítette, egyébként helybenhagyta az elsőbírósi ítéletet, ugyszintén a többi vádlottra nézve is. Félhárom után Czorda elnök kijelentette, hogy a kuria az ítélőhozatalra holnap délelőtt 10 órakor vonul vissza. Ezzel az érdekes tárgyalást a mai napra befejezték.

— Visszatérés fuvarlevelekkel. Az osztrák államasut társaság igazgatósága a múlt évben rájött arra, hogy az utánaszámítás, illetőleg szállítási díj többlet-visszatérítése végett hozzá beadott fuvarlevelek közt olyan példányok vannak, amelyekben egyes tételeket valaki meghamisított. Feljelentést tettek tehát Róth János fuvarfelülvizsgáló irodája ellen, ahonnan a fuvarlevelek a vasúthoz kerültek. Róth viszont Kirtványzky Döme úgynököt vádolta, akitől évek óta százával vett át utána.

számítás és visszatérítés végett fuvarleveleket. A törvényszék csakugyan vád alá helyezte Kirtyánszkyt tiz rendbeli okirathamisítás miatt. Ez ügyben ma volt Czárán István táblai bíró elnöklése alatt a végtárgyalás, amelyen a vádat dr. Gaál Endre alügyész képviselte. A tárgyalás folyamán azonban nem derült ki semmi olyan tény, amely Kirtyánszky bűnössége mellett tanuskodott volna. — Nem volt bebizonyítható, hogy ő hamisította a fuvarleveleket, amelyek hol az utirányt, hol meg az áru mennyiségét jelző táfel volt megváltoztatva. A törvényszék erre dr. Fried Vilmos védőbeszéde után felmentette Kirtyánszkyt a vád alól. Az ügyész felebbezett az ítélet ellen.

— A Parisien bukása. A budapesti büntető törvényszék ma folytatta Fekete Gyula bíró elnöklése alatt a tegnapi megkezdett végtárgyalást Czelder Alajos, Diamant Mór és Hermann Frigyes ügyében, akik, mint a „Párisi Mulató“ nevű vállalat tulajdonosai és vezetői alkalmazottak kauzcióját elsikkasztották. A végtárgyalás a nagy esküdtzéki teremben folyt le órási közönség jelenlétében, mely legtöbbszörre pinczérékből és Budapest éjjeli alakjaiból toborzódott. A mai tárgyaláson folytatták a tanukihallgatásokat a kauzciósikkasztások ügyében. Tizennégy tanu azt bizonyította, hogy a kauzciót Czelder vette föl, ő rendelkezett a személyzettel. A törvényszék ezután áttért a Czelder ellen emelt családi vád tárgyalására. Czelder ugyanis a vállalat tönkremenése után nejére iratta át a vagyonát és így kikerülte a végrehajtást. Czelder beismerte ugyan, hogy a vagyont feleségére átiratta, de bejelentette, hogy hajlandó abból a panaszosokat kielégíteni. Ezzel a bizonyítási eljárás befejeződött és az elnök a tárgyalást délutáni négy óráig felfüggesztette. A délutáni tárgyalás a vádbeszéddel kezdődött, amelyben Böhm Gusztáv alügyész mind a három vádlott megbüntetését kérte sikkasztás miatt, de a családi vádat Czelderrel szemben elejtette. Dr. Hets Ödön és dr. Bácskai Albert védők plaidoyerjének meghallgatása után a törvényszék este 8 órakor meghozta ítéletét. Eszerint Czeldert kétféle sikkasztásért két évi börtönrre, Diamant Mór két sikkasztásért három évre, Hermann egy évre és hat hónapra ítélte a törvényszék. A család vádja alól Czeldert az ügyész indítványa értelmében felmentette és mindkét első vádlottat kártérítésre is kötelezte a törvényszék.

— Okirathamisító földbirtokos. Löwy Ignác földbirtokost, akinek neve az eleméri zendülésből ismeretes, a nagybecskereki vizsgálóbíró okirathamisításért letartóztatva, a törvényszék azonban felmentette a vád alól és szabadlábra helyezte. Most a királyi tábla — mint tudósítónk táviratozza — megsemmisítette az elsőbíró ítéletét és Löwy újabb letartóztatását rendelte el.

A kapitány ur párbaja.

Annak idején, amikor a hírlapokban is sok szó esett Bérczi Béla rendőrkapitány egynemű dolgairol, dr. Schäffer József megjelent a kapitány szobájában, hogy egy újságíró ügyében felvilágosítást kérjen.

Bérczi kapitány idegesen rákiáltott:

— Távozzék innen!

S amikor az ügyvéd vonakodott a felszólításnak eleget tenni, a kapitány egy közrendőrrel akarta dr. Schäffert kivezetetni a rendőrségi épületből.

Az esetet másnap pertraktálták a hírlapok, mire Bérczi kapitány szükségét érezte annak, hogy egy rendőrségi kommunikében magát tisztázza. E kommunikére dr. Schäffer József ugyancsak a lapokban azt felelte, hogy az nem egyéb, mint „valótlanságok konglomerátuma“ s hogy intézkedni fog, hogy elégtételt kapjon e „hírhedt rendőri alaktól.“

Bérczi erre Sacellary Mihály és dr. Rózsa Vilmos utján provokáltatta dr. Schäffert, aki dr. Kenedi Géza és dr. Hartmann Elekot nevezte meg segédül.

A párbajfelek múlt év február hó 1-én jöttek össze a Fodor-féle vivőteremben. Az első összecsapás eredménytelen volt, a másodikat pedig

meggátolta a rendőrség, amely időközben megjelent a vivőteremben.

Erre a felek elhatározták, hogy másnap újból találkoznak. Időközben azonban megindult Bérczi ellen a fegyelmi eljárás, egy broszúr is jelent meg, amely a rendőrkapitányt becstelenséggel illette. Ezek folytán dr. Schäffer fölöslegesnek tartotta, hogy a párbaj színhelyén megjelenjen. Márczius elején a fegyelmi vizsgálat véget ért, s ekkor dr. Schäffer késznek nyilatkozott a párbaj folytatására. Bérczi erre kijelentette, hogy most már nem reflektál az elégtételre. Ezután dr. Schäffer Sebes Ferencz és lovag Chilinszky Sándor honvédfőhadnagy utján kihívatta a rendőrkapitányt, aki viszont dr. Baracs Marcellt és dr. Bunzl Alfrédet kérte föl a segédkezésre.

A párbaj márczius hó 16-án este folyt le, és Bérczi megsebesülésével végződött.

A budapesti büntető törvényszék Czárán István királyi ítélőtáblai bíró elnöklése alatt ma délután tárgyalta ezt az ügyet. A tárgyaláson a segédek közül csupán dr. Kenedi Géza, dr. Hartmann Elek és Sebes Ferencz honvédszázados jelentek meg.

A párbaj előzményeit Bérczi Béla rendőrkapitány ismertette, s vallomását dr. Schäffer is megerősítette. A segédek a párbaj szabályszerű lefolyását konstatálták.

Dr. Gál királyi alügyész a vádlottak ellenében kétféle párvialdó vétségének vádját emelte.

A törvényszék erre a vádlottakat egyenkint 8—8 napi államfogházra ítélte s a bűnügyi költségek viselésében is elmarasztalta.

A szabályszerűen megidézték, de a tárgyaláson meg nem jelent tanukat, illetve párbajsegédek, nevezetesen Sacellary Mihályt, dr. Rózsa Vilmost, dr. Baracs Marcellt és dr. Bunzl Alfrédet a törvényszék egyenkint 10—10 forint pénzbírságra ítélte, míg lovag Chilinszky Sándor főhadnagy ellen pedig följelentést tesz katonai hatósága utján.

A vádlottak eleinte megnyugodtak az ítéletben, de amikor hallották, hogy az ügyész felebbez, ők is felebbezést jelentettek be.

Egy keresztelés története.

Tatay Vilmosné a minap azzal a panaszszal járult a büntetőjárásbíróshoz, hogy harmadéve, amikor a férje áttért a katolikus vallásra, Tóthfalussy Béla plébános, nem respektálva az 1868. évi 53-ik törvényezikket, megkeresztelte a két fiát is. Azt mondja, hogy Tóthfalussy plébános szabályszerűen kiállított kilépési bizonyítvány hiján vállalkozott a keresztelésre, s hogy nem értesítette a kilépésről a férj felekezetiének illetékes hatóságát, dr. Adler Illés ó-budai főrabbit. Tatay Vilmosné elváltan él a férjétől, aki 1897-ben válópórt kezdett és 1898-ban kereszteltette meg magát és két gyermekét.

A múlt héten lefolyt első tárgyalás alkalmával Tóthfalussy plébános elmondta, hogy Tatay Vilmos szabályszerű bizonyítványt mutatott föl s ennek alapján, annak rendje és módja szerint két kiskoru fiával együtt megkereszteltetett. Az igaz, hogy a keresztelésről nem értesítette az ó-budai főrabbit, de ezt, nézete szerint, a törvény nem is kívánja.

A tárgyalást néhány tanu kihallgatása után elhalasztották, s kötelezték Tóthfalussyt, hogy a jövő tárgyaláson mutassa be azt a bizonyítványt, amelyet Tatay megkeresztelése előtt neki fölmutatott.

Bezeredy királyi eljárásbíró szobájában ma délelőtt folytatták és be is fejezték ezt a tárgyalást.

Tóthfalussy felmutatta a vitás bizonyítványt, s aztán megvetőleg fordult oda a panaszosnő ügyvédjéhez, dr. Káldor Gyulához:

— Furesának találom, hogy egy zsidó fiskális följelentésére engem törvény elé ezítálnak.

Dr. Káldor Gyula: Én itt nem mint zsidó, hanem mint ügyvéd, és mint a felem képviselője jelentem meg, és kérem a bíró urat, hogy utasítsa ezért rendre a vádlottat.

A bíró azonban ezt nem tette.

Dr. Káldor Gyula ezután hosszabban fejtegette azt, hogy Tóthfalussy törvényellenesen járt el s kéri megbüntetését.

A bíró azonban Tóthfalussyt a vallás elleni kihágás vádja alól felmentette azzal a megokolással, hogy a kiskoru gyermekek követni tartoznak az apjuk vallását s megkeresztelésükhöz semmiféle külön bizonyítvány nem szükséges. Tatay Vilmos pedig eleget tett az áttérésnél megkövetelt formáknak akkor, amikor a főrabbinál két ízben bejelentette, hogy a katolikus hitre akar térni s az erről szóló okmányt Tóthfalussynek bemutatta.

Dr. Káldor Gyula, a panaszosnő képviselője, az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

EGYESÜLETEK.

*. Az „Otthon.“ Az „Otthon“ írók és hírlapírók körének elnöke, Rákosi Jenő Párisból, ahol a nemzetközi hírlapírói kongresszus központi bizottságának ülésén vett részt, San-Remoba utazott. Rákosi február közepéig marad oda és távolléte alatt az elnökség ügyeit Fenyő Sándor alelnök vezeti.

*. Katonai előadás. Ma este a katonai tudományos és kaszinói egyetben műhlwerti Müller Hugó, a császári királyi honvéd-fegyvergyár alezredese, előadást tartott az „automat kézfegyverek“ről.

Előadó körvonalozta az önműködő kézi lőfegyverek fogalmát és beosztását, visszapillantott az ily fegyverek korábbi nyomaira; ismertette az önműködésre felhasznált hátralökő erő működését, a gázfeszítés erre vonatkozó viszonyait és az önműködő kézi lőfegyverek főcsoportjait, melyekből néhány fegyvert bemutatott. Előadó az önműködő kézi fegyverek előnyeinek és hátrányainak megvilágításával és kiváló katonai írókból merített idézetekkel az előnyök túlsúlyát bizonyítja, melyek nemcsak a lögyorsaság fokozásából, hanem helyesebben mondva a töltés gyorsításából és a célzás előmozdításából, a katonai fizikai erő megkíméléséből a tüzelés nagyobb nyugodtságából és a katona erkölcsi öntudatának fokozásából állanak. Az önműködő kézi lőfegyverek szükségessége a harcászati követelményekből következik; alkalmazásukra pedig tág tér nyílik, mit előadó részletez. Az alkalmazás alapját a lövésben való kitűnő kiképzés, tüzfegyvelés és — teszi hozzá az előadó — a fegyverhez való bizalom képezi. Ezen hármas „önműködő“ erőt adand, hogy a monarchia kerekét vaskézzel előre gurítsuk! Ez nagy tetszéssel fogadott és igen érdekes előadáson jelen voltak: Lobkovitz herceg tábornag és hadtestparancsnok, Rohonczy várparancsnok, Parmann, Bernolák, Czibulka altábornagok, báró Lederer, Gaudernak, Csesznák, Valentics, gróf Attems, Albach vezérőrnagok, továbbá számos törzs- és főtisztok, ugymint kadétek a budapesti helyőrségből.

*. Rajztanárok gyűlése. A rajztanárok országos egyesülete márczius 27-én, hétfőn, délután három órakor, az országos rajztanárképző első emeleti olvasótermében tartja tisztújító közgyűlését.

*. A béke-egyesület. A magyar szent korona országainak békeegyesülete január huszonkilenczedikén tizenkettőfél órakor a képviselőház első emeleti termében választmányi ülést tart.

*. Egyetem kórházeget. Az egyetem kórházegete 26-án, szombaton délután öt órakor tartja folytatólagos közgyűlését a központi egyetemen. A gyűlés tárgya a számvizsgáló-bizottság jelentése az elbocsátott igazgató számadásairól.

*. Ügyvédek mozgalma. A budapesti ügyvédi kamarának márczius hónapban lesz a tisztújító közgyűlése. Ebből az alkalomból az ügyvédek körében mozgalom indult meg aziránt, hogy a kamara választmányát felfrissítsék, s avult intézményeit újakkal váltsák föl. E mozgalom főbb törekvései a következők: 1. A választmányának új tagokkal való teljes fölváltása. 2. A tükári tisztségek olyatén átalakítása, hogy a tükár törvényszéki bírói fizetést kapjon, de ügyvédi gyakorlatot ne folytathasson. 3. Az ügyész, pénztárosi, könyvtárosi és házkezelői tisztségek tisztelbeli állások legyenek. 4. Szállítsák le az iroda és ház fenntartására,

a világitásra és fűtésre, valamint az irodai szükségletekre eddig szánt horribilis összegeket. 5. A segélyre szoruló arányosan részesüljenek pénzsegélyben, s ne kapjon az egyik 100, a másik meg 1000 forint segélyt. 6. Szállítsák le a házból, házfentartás költségeit. 7. Szállítsák le a tagsági díjakat is 10 forintra, amely összegnek felerésze már a nyugdíjalpra fordítható.

E pontozatok értelmében a márciusi közgyűlést megelőzőleg több indítványt fognak bejelenteni.

Magyar írók segélyegylete. Gróf Károlyi Tibor főrendiházi elnök, a magyar írók segélyegyleténél gróf Lónyay Menyhért elhunytá óta viselt elnöki tisztségéről lemondott. Míg az új elnök választása az ezen év folyamán tartandó egyleti közgyűlésen megtörténhetik, a segélyegylet ügyeit báró Eötvös Loránd másodelnök vezeti.

A fűszerkereskedők egyesülete a sesamolaj elárúsítása dolgában beadványt intézett a kereskedelemügyi miniszterhez. Ebben a tárgyban Tichl Frigyes miniszteri tanácsos elnöklése alatt szombaton szaktanácskozmány lesz a kereskedelmi miniszteriumban.

A tanítóképző-intézeti tanárok országos egyesülete tegnap dr. Kovács János elnöklése alatt választmányi ülést tartott. Dr. Baló József a tanítóképző-intézeti neveléstan tanításáról értekezett, a felolvasása igen élénk vitát vont maga után. Ezen az ülésen állapították meg az egyesület munkaprogramját. Targyalási tételekül kitűzték az ifjúsági egyesületek (önképzőkörök, segítőegyesületek, ifjúsági könyvtár) kérdését s a neveléstudományok a tanítóképzőben való tanítása ügyét. Ezek mellett foglalkozni fog a választmány a szolgálati pragmatika ügyével is.

Az országos állatorvos-egyesület központi választmánya holnap, szerdán délután 5 órakor ülést tart az állatorvosi akadémia szigorló termében.

A magyarországi tanítók országos bizottságának igazgató-tanácsa e hó 26-án, csütörtökön délután 3 órakor ülést tart a VI. kerület, érsekutcai népiskola igazgatói irodájában.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, január 24.

	január 24. cents	január 23. cents
Buza januárra	—	—
„ márcziusra	80 ¹ / ₂	78 ¹ / ₂
„ májusra	77 ¹ / ₂	75
Tengeri májusra	42 ¹ / ₂	41 ¹ / ₂

Chicago, január 24.

	január 24. cents	január 23. cents
Buza májusra	73 ¹ / ₂	70 ¹ / ₂
Tengeri májusra	37 ¹ / ₂	37

Ipar és kereskedelem.

A vaskartell. Báró Dipauli kereskedelemügyi miniszter elnöklése alatt ma ült össze Bécsben, az osztrák kereskedelemügyi miniszteriumban, a vasipari értekezlet. Báró Di Pauli üdvözölte a nagy számban megjelent résztvevőket és hangsúlyozta a vas fontosságát a népek kulturális és gazdasági életében. A miniszter rámutat a kormány elhatározására fölött gyakorolt kritikára, amely egyrészt a kormány magatartását úgy állította oda, mint brutális beavatkozást és hadüzenetet a viruló vasipar ellen, másrészt pedig gyöngeségnek mondotta azt. A miniszter ezzel szemben védelembe veszi a választott utat, amely némi jóakarat mellett célra vezethetne és létrehozhatná az állandó meggyugyást a jövőre nézve. A kormány teljes szabadsággal fogja meghozni elhatározásait, amelyekre természetesen nagy és irányadó befolyással lesznek az anket tárgyalásai. A miniszter végül azt a reményét nyilvánítja, hogy a tárgyalások megegyezésre fognak vezetni. Több szakértő felszólalt ezután, akik tüzetesen fejtegették a vasiparra vonatkozó kérdéseket, nevezetesen pedig a kartell-ügyet és kifejezték azt a reményüket, hogy sikerülni fog elérni a viszonyok javulását a vastermelők és a vasat feldolgozó iparágak között. Végül elhatározták, hogy a tárgyalást holnap folytatják.

Vidéki serfőzők egyesülete. E cím alatt ma Budapesten a magyar söripar védelme és fejlesztése, különösen pedig Magyarország vidéki serfőzői érdekeinek védelme céljából egyesület alakult. A Kontinentál-szállóban megtartott alakuló közgyűlésen az ország minden részéből mintegy hatvanöt serfőző jelent meg. A közgyűlés megnyitása és a megjelentek üdvözlése után, a tanácskozások vezetésére dr. Kulman János országgyűlési képviselő. kérték fel. Az egyesületi alapszabályok elfogadása után megejtették a szokásos választásokat. Elnökké nagy lelkesedéssel Kulman János országgyűlési képviselőt, alelnökké Hatvany-Deutsch Károlyt (Budapest) és Bauernebl Konstantint (Kassa), titkárrá dr. Zerkovitz Imre budapesti ügyvédet választották meg. A választmány tagjai lettek: Bürger Albert (Maros-Vásárhely), Tauber Mihály (Bátorkesz), Fischer Adolf (Eger), Lepesch J. (Kassa), Stein Sándor (Pozsony), Deutsch Ignác (Pozsony), Reischl Imre (Keszthely), gelei Guttmann Vilmos (Nagy-Kanizsa), Scholtz Gyula (Pécs), Hirschfeld Sámuel (Pécs), Gerber Nándor (Ó-Becse), Löwinger Jakob, (Temesvár), Czell Károly (Brassó), Tóth Géza (Poprád), Mendel Sámuel (Torda), Neubauer Sándor (Vágújhely) és Baer Róbert (Oravicza.)

Kőbányai sertésplaccz, jan. 24. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 45-50—46 kr.-ig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 45—46 krajczár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 48-50—49 krig. Közép (páronként 251-320 klgig terjedő súlyban) 47-50—48 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban; 47—48 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 klg. felüli súlyban 46-50—47 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 46—46-50 krajczár. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 43.—44. krajczár. Sertéselészék: 1899. jan. 22. napján volt készlet 29304 darab, január 23-án felhajtott 528 darab, január 23-án elszállított 518 drb, január 24-ére maradt készletben 29314 darab. A hizott sertés üzletirányzata lanya.

Budapesti konzum-sertésvásár, jan. 24. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1899. január 23-án érkezett 989 drb. Készlet 417 darab, összes felhajtás 1406 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 1084 drb, elszállítatlan maradt 322 drb. Napi árak: 120—180 kilós 44—45 krajczár, 220—280 kilós 45.—46 krajczár, 320—380 kilós 45—47.—kr, öreg nehéz 44—46.50 kr., malacz 40—43 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár, január 24. A mai sertésvásáron bejelentettek 9074 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3308 darab fiatal sertést, 5495 darab magyar hizott sertést, összesen: 8803 drbot. Az irányzat szilárd. Jegyzések: kilogrammonkénti súlyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 41—44— krajczáron, kivételesen 45 krajczáron, középminőségű sertés 41—42— krajczáron, könnyű sertés 38—40 krajczáron, fiatal sertés 35—44 krajczáron.

Pénzügy.

Sajgó-tarjani közszékhely részvénytársulat. E társulat igazgatósága ma tartott ülésében azt a határozatot hozta, hogy a részvényeseknek legközelebb egybehivandó rendes közgyűlése elé a részvénytőkének 3.800.000 forinttal való emelését fogja indítványba hozni. Ezen javaslat értelmében a kibocsátandó 38.000 részvényből 32.000 darab 100 forint névértékűt a régi részvényeseknek fog ajánlatni és a fennmaradó 6000 darab tekintetében az igazgatóság felhatalmazást fog kérni a közgyűléstől ezeket belátása szerint a legalkalmasabb időben értékesíthetni. Az igazgatósági indítvány értelmében minden egyes régi részvénynek 1—1 új részvény fog 100—100 forintért jutni. A részvényeknek így uton előidézett nagyobb mobilitása a társulati részvényesek által ismételtén kifejezett óhajátának felel meg.

Közlekedés.

Az államvasutak új igazgatója. A minisztertanács gróf Wickenburg Márk miniszteri osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott pénzügyminiszteri titkárt a kereskedelmi és pénzügyminiszter egyetértéssel tett előterjesztésére a magyar királyi államvasutak pénzügyi főosztályának igazgatójává nevezte ki. Gróf Wickenburg Márk szemléjében a magyar királyi államvasutak kiváló szakértőt nyertek egyik legfontosabb szakosztály vezetésére.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 24.

A kínálat búzában ma élénk volt, a vételkedv jó és az irányzat szilárd maradt. Elkelt 42.000 mm. 5—10 krajczárral magasabb árak mellett, Rozs, zab szilárd, tengeri, árpa változatlan. Amerika 2 centig terjedő javulást jelentett. A látható buzakészlet 538.000 bushellel gyarapodott. Berlin 1 és egynegyed márkával, London fél shillinggel, Liverpool ötnyolcad pennyvel, Páris 15 centimmal magasabb árakat jelzett.

A határidők kurzusai egyenlegként néhány krajczárral magasultak.

Előtordalt készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 80 k. 10.62 frt és fél kron, 1000 mm. 80 k. 10.62 frt és fél krajczáron, 500 mm. 79 k. 10.62 frt és fél kron, 200 mm. 79⁵/₈ k. 10.62 frt és fél kron, 200 mm. 80 k. 10.60 forint, 100 mm. 78⁵/₈ k. 10.50 forint, 500 mm. 77 k. 10.40 forint, 100 mm. 78⁵/₈ k. 10.45 forint, 100 mm. 79 k. 10.45 forint, kevert, mind három hónapra.

Pestvidéki: 100 mm. 79⁵/₈ k. 10.55 forint, 100 mm. 78 k. 10.45 frton, mind három hónapra.

Fehérmegyei: 600 mm. 77⁷/₈ k. 10.35 frton, három hónapra.

Bácskai: 300 mm. 75⁵/₈ k. 10.25 forint, kevert, 400 mm. 75⁵/₈ k. 10.30 frton, mind három hónapra.

Felsőtiszvidéki: 100 mm. 78 k. 10.35 frton, 150 mm. 80 k. 10.55 frton, mind három hónapra.

Felvidéki: 100 mm. 75⁸/₈ k. 10.15 forint, 100 mm 76 k. 10.15 forint, 100 mm. 75⁵/₈ k. 9.75 frton, kevert, mind három hónapra.

Bánáti: 2400 mm. 74⁸/₈ k. 10.07 forint és fél kron, három hónapra.

Zentai: 4100 mm. 74⁸/₈ k. 10.80 forint, három hónapra.

Raktári: 2900 mm. 75⁵/₈ k. 10.07 forint és fél kron, 2600 mm. 73⁷/₈ k. 9.85 frton, mind három hónapra.

Szerb: 2000 mm. 77 k. 8.65 forint, három hónapra, szállításra.

Oláh: 4000 mm. 78 k. 8.80 forint, 1500 mm. 77 k. 8.25 forint, mind három hónapra, szállításra.

Rozs. 200 mm. pestvidéki Bpest par. 8.— forint, készpénzben.

Zab: 100 mm. Bpest 6.— forint, 150 mm. Budapest 5.85 forint, 100 mm. Budapest 5.75 forint, készpénzben.

Tengeri. 100 mm. Kisujszállítás 4.80 forint, 300 mm. Kőbánya 4.80 forint, készpénzben.

Árpa. 100 mm. takarmány Budapest par. 6.45 forint készpénzben.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 148500 mm. Rozs 11300 mm. Árpa 54600 mm. Zab 35700 mm. Tengeri 5100 mm. Liszt 11400 mm.

Raktárház: Buza 68832 mm. Rozs 5278 mm. Árpa 807 mm. Zab 4184 mm. Tengeri — mm. Liszt 1712 mm.

Silos: Buza 22500 mm.

Hivatalos készárnyjegyzések.

Áru	ó vagy új	100 klg. készpénz-ára		100 klg. készpénz-ára	
		heteltől	100 klg. készpénz-ára	heteltől	100 klg. készpénz-ára
Buza	6 tiszavid.	74	—	75	10.— 10.15
		76	10.20 10.30	77	10.80 10.35
		78	10.35 10.45	79	10.45 10.55
		80	10.55 10.65	81	—
" pestvidéki	6	74	—	75	9.95 10.10
		76	10.15 10.25	77	10.25 10.30
		78	10.30 10.40	79	10.40 10.50
		80	10.50 10.55	81	—
" fehérm.	6	74	—	75	10.— 10.15
		76	10.20 10.30	77	10.80 10.35
		78	10.35 10.40	79	10.40 10.50
		80	10.60 10.65	81	—
rozsa	" elsőrendű	70—72	8.05 8.10	—	—
		—	7.95 8.—	—	—
		—	—	—	—
		—	—	—	—
árpa	" takarm.	60—62	6.10 6.40	—	—
		62—64	6.70 7.50	—	—
		64—66	7.70 8.50	—	—
		—	—	—	—
zab új	" —	89—91	6.75 6.10	—	—
		—	—	—	—
tengeri ó	" bánási	—	5.55 5.80	—	—
		—	5.50 5.55	—	—
" ó	" másnévű	—	—	—	—
		—	—	—	—
" ó	" káposzta	—	—	—	—
		—	—	—	—
" ó	" másnévű	—	—	—	—
		—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések.

Table with columns: Ára, Határidő, Dél tiszta árak, Leszámlolt árak. Rows include buza, rozs, tengeri május, zab, repce for various months.

Előfordult határidőkötések.

Délután. Buza márcziusra 9.67—9.68—9.65—9.68 forint, áprilisa 9.49—9.52—9.46—9.49 forint, októberre 8.58—8.62—8.59. Rozs márcziusra 8.—8.04 forint, Tengeri májusra 4.89—4.90—4.87 forint, Zab márcziusra 5.93 forint, Káposzta-repce augusztusra — frton.

Délután. Buza márczius 9.68—9.66 forint, áprilisa 9.49—9.47 forint, októberre — forint, Rozs márczius 8.03—8.01 forint, — Tengeri május 4.89 frton, — Zab márczius 5.92 frton, Repce augusztusra — frton.

Gabonaforgalom:

1899. január 23.

Table with columns: érkezett méter mázsá, elszállított méter mázsá. Rows include búzából, rozsból, árpból, zabból, tengeriből.

Kikészítési forgalom:

Table with columns: Előjegyzett buza, rozsa, árpa, liszt. Values in mm.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE

Budapest, január 24.

Nemzetközi papírok csendes irányzatot követtek és az árfolyamok lényeges változást nem tüntetnek fel. Csak déli vasut volt bágyadt. A helyi piacon Rimamurányi olesőbbodott realizálásokra. Valuták és ércváltók nem változtak.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 392.10—392.50, Jelzálogbank 248.75—249.25, Leszámlító bank —, Osztrák hitelrészvény 359.70—360.30, Osztr-magyar államvasut 363.60—364.60, Kereskedelmi bank 1489, Közuti vaspálya 391.50—392.75, Villamos vasut —, Rimamurányi 3160—318, Ipar- és kereskedelmi bank 105, Általános köszénbánya 120.50, Salgótarjáni 648—652 frton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajáradék 98.07, Kereskedelmi bank 1489—1467, Salgótarjáni 647—649, Közuti vasut 391.25—393, Villamos vasut —, Magyar hitelrészvény 392.30—393.90, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 105, Magyar jelzálogbank 248.50—249.25, Magyar teszámlító bank 263—263.25, Rimamurányi 313.50—311.50, Osztrák hitelrészvény 359.90—360.30, Déli vasut 68—66.75, Osztrák-magyar államvasut 363.60—364.20, Hazai bank 114.50, Budapesti takarékpénztár 237, Molnárók és sütők malma 248, Drasche 305—370, Aszfalt részvénytársaság 224.50—226.50, Általános köszénbánya 120.50—121, Ujlaki téglagyár 254—256, Dambius 90, Ganz 2220, Cukoripar 127—127.25, Magyar villamosági 147, Adria részvénytársaság 239—240.

Dipbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2 forint, 8 napra 5—5.50 frt, január utóljára 10—11 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjáradék, Magyar koronajáradék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar teszámlító bank, Rimamurányi vasut, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr-magyar államvasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

Délután 4 óraker zárulnak:

január 24. január 23.

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr-magyar államvasut, Leszámlító bank, Rimamurányi vasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, január 24. Szilva üzlettelen. Az árak nem változtak. Zsira dök csekély mennyiségben került forgalomba.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammra, Pényz, Ár. Rows include búza, rozs, árpa, liszt, kukorica, zab, tengeri május, repce.

Budapesti vásárocsarnok.

Budapest, január 24. A vásári forgalom: Használ forgalom élénk, árak csökkentek. — Baromfi-nál közepes, árak csökkentek. — Halban lanya, árak változtalan. Tej- és tejtermékek csendes, árak szilárdak. Tojásnál közepes, árak csökkentek. — Zöldségnél lanya. Gyümölcsnél élénk, árak emelkedőben. Fűszereknél lanya. Időjárás borult, ködös. A központi vásárocsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhalus hátulja I. 52—56 frt, II. 48—52 frt. Birkahus hátulja I. 33—42 frt, II. 36—38 frt. Borjúhús hátulja I. 62—72 frt, II. 60—62 frt. Sertésbús elsőrendű 38—50 frt, vidéki 32—46 frt (minden 100 kilónként) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilónként). Sertésbús bordóval 56—57 frt (100 kilónként). — Baromfi (elő). Tyúk I pár 1.20—1.40 frt. Csirke I pár 0.70—1.50 frt. Lud hizott kilónként 52—53 frt. — Különlék. Tojás I káda (1440 db) 31—32 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4 frt. Petrezselyem 100 kötés 2—4 frt. Lenecse m. 1:0 kilo 7—9 frt. Buh nagy 100 kilo 6—7 frt. Paprika I. 100 kilo 30—60 frt, II. 20—30 frt. Vaj I. rendű kilónként 0.50—0.70 frt. Tea-vaj kilónként 0.60—0.90 frt. Burgonya, rózsás 100 kilo 2.00—2.20 frt. Halak. Harsa (elő) 0.30—1.00 frt 1 kilo. Csuka (elő) 80—100 frt 1 kilo. Ponty dunai 0.60—0.70 frt.

Szesz.

Budapest, január 24. Finomított szesz nagyban 54.25—54.50. Finomított szesz kicsinyben 54.75—55.—, Élesztőszesz nagyban 54.50—54.75, Élesztőszesz kicsinyben 55.—55.25, Nyersszesz adózva nagyban 53.25—53.50. Nyersszesz adózva kicsinyben 53.75—54.—, Nyersszesz adózatlan (extnt) 13.25—13.50. Denaturált szesz nagyban 20.50—20.75. Denaturált szesz kicsinyben 21.—21.50. A kontingens nyersszesz ára Bpsten 17.25—17.50 frt. Az árak 10.000 literfokont hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, január 24. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 18.— forintig kelt el. — Zár-lajjegyzés azonnali szállításra 17.70—18.— forint.

Prága, január 24. Adózott tripló-szesz nagyban 53.1/2—53.3/2 frt, adózatlan szesz 17.— frton, azonnali szállításra.

Trjeszt, január 24. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 11.50—12.25 frt, 90% hektoliterenkint nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, január 24. Magasabb newyorki jegyzésekre buza és rozs szilárdabb. Zab és tengeri változatlan. Buza tavaszra 9.60—9.62—9.59 forint, zab tavaszra 6.22—6.24 forint, tengeri május-juniusra 5.20 forint, rozs tavaszra 8.22—8.24 forint kötetelt.

Hivatalosan jegyzetelt:

Kötetelt: buza tavaszra 9.60—9.61 forint, rozs tavaszra 8.22—8.23, tengeri május-juniusra 6.22—6.24 forint, zab tavaszra 5.18—5.19 forint.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, január 24. Kedvező külpolitikai hírekre a mai tőzsde szilárdan indult. Utóbb magyar értékpapírok emelkedtek különösen, de zárlat felé a hangulat gyengült.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 359.75—359.25, Anglo-bank 155.—155.50, Unionbank 307.75—310.75, Osztrák-magyar államvasut 363.60—363.22, Déli vasut 67.12—67.75, Tramway 256—260, Török dohány 124.75—125.—, Alpési bánya 218.25—216.—, Prágai vasipar 1001—999.—, Fegyvergyár —, Osztrák koronajáradék 101.90, Török sorsjegy 58.80—59, Német márka 58.98—58.96 forint.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 359.37, Anglo-bank 155.50, Bankver. 272.50, Union-bank 310.—, Länderbank 239.—, Osztr-magyar államvasut 362.62, Déli vasut 67.25, Elbe-völgyi vasut 259.25, Északnyugati vasut 246.—, Török dohányrészvény 126.—, Alpési bánya 214.60, Májusi járadék 101.40, Török sorsjegy 58.90, Német márka 58.96, Fegyvergyár 199.— forint.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: 4.2%-os papírjáradék 101.45, 4.2%-os ezüstjáradék 101.25, 4%-os osztrák aranyjáradék 120.—, Osztr. koronajáradék 101.95, 1860. sorsjegy 141.25, 1864. sorsjegy 194.50, Osztrák hitelsorsjegy 198.25, Osztrák hitelintézeti részvény 359.25, Angol-osztrák bank 155.25, Union-bankrészvény 308.75, Bécsi Bankverein 272.50, Osztrák Länderbank 239.25, Osztrák-magyar bank 936.—, Osztrák-magyar államvasut 362.63, Déli vasut részvény 66.—, Elbe-völgyi vasut 259.—, Dunagőzhajózási részvény 456.—, Alpési bányarészvény 216.50, Dohányrészvény 127.50, 20 rankos 9.53 1/2, Császári kir. vértarany 5.71—, Londoni váltóár 120.50, Német bankváltó 58.97, Tramway 537.— — Az irányzat szilárd.

Bécs, január 24. A déli tőzsde zárulata után jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 359.37, Anglo-bank 155.25, Bankverein 272.75, Union-bank 309.—, Länderbank 239.75, Osztrák-magyar államvasut 262.62, Déli vasut 66.25, Elbe-völgyi vasut 259.—, Észak-nyugati vasut 246.50, Török dohányrészvény 128.50, Alpési bánya 214.75, Májusi járadék 101.45, Török sorsjegy 59.—, Német márka 58.90, Német márka ultimóra — forint.

Frankfurt, január 24. (Zárul.) 4.2%-os papírjáradék 100.95, 4.2%-os ezüstjáradék 100.85, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.85, 4%-os magyar aranyjáradék 100.55, Magyar Koronajáradék 97.95, osztrák hitelintézeti részvény 225.40, Osztrák-magyar bank 156.70, osztrák-magyar államvasut 154.40, déli vasut 30.40, bécsi váltóár 169.32, londoni váltóár 204.12, párisi váltóár 81.10, bécsi Bankverein 137.—, villamos részvény 161.—, 3%-os magyar arany-kölcsön 86.80, Észak-nyugati vasut 121.—, Elbe-völgyi vasut —, Alpési bánya 215.70, Union-bankrészvény — — Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 24. (Utőtőzsde.) Osztrák hitelrészvény 225.40, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 30.10, Alpési bányarészvény —, Bécsi Bankverein —, 4%-os magyar aranyjáradék —. Az irányzat meglehetősen szilárd.

VIZÁLLÁS.

— Január 24 én —

Table with columns: Feljő, Vizsmérés, Vizállás, Áradás, Felső, Vizsmérés, Vizállás, Áradás. Rows include various locations like Schirding, Passau, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Ercsi, Paks, Mohács, Ujvidék, Zimony, Pancsova, Bázias, Orsova, Hohenau, Odova, Zselica, Szered, Ercsőkút, Sárvár, Győr, Zákány, Zsák, M. Szardab, Zsák, Szécsk, Alföld, Ona, Káposzta, Novi, Szász, Banjaluka, Daboj, Zvonik.

Lejt magyarázat: + Jéges víz; + — Újlelt; — — 1. átad; — — apadt; ? — kötszög. Megjegyzések: Egyes helyeken 1 mm. csapadék volt. A Duna-Passanaunál, Linznél és Komáromnál apad, Bázias Drenkova és Orsovánál kulinál, a többi helyeken árad. A Tisza M. Szigetnél és Szegednél torkolatig árad, egyből apad. A Dráva apadó jellegű, Eszéken 1 cm. áradás mutatkozik. A Száva O-Gradnál árad, egyből apad. Hejnyenkint áll a Jég a Szamoson és a Maroson.

TETEMRE-HIVÁS.

Bűnügyi regény.

Írta: A. K. GREEN.

Mindannyian tíz óraker fekdünk le. Hallottam, mikor az óra a tizet ütötte. Nem vett észre valami szokatlant a külsjében? Fáj a foga! Ugy!... a foga fáj!... Mondjon el mindent, amit tud! De egész biztosan nem ő tette! — biztosította a szakácsnő, sűrűsbe csukló hanggal. — Higgye el, Hanna jó leány és olyan becsületes, hogy becsületesebb már nem is lehetne. A szentírásra esküszöm, hogy Hanna sohasem tette kezét a könyvtárszoba kilincsére. Csak azért ment le, hogy Eleonora kisasszonytól cseppeket kérjen. Jól van no! — szakította félbe a coroner. — Eszembe sincs, hogy Hannát vádoljam. Én magától csak azt kérdeztem, hogy mit csinált Hanna, miután már felment a szobájába. Ezt igazán nem tudom megmondani. De Molly azt állítja, hogy — Hogy mit állít Molly, ahhoz most nincs közünk. Ön nem látta lemenni? — Nem láttam, kérem. — Hát visszajönni? — Azt sem. — Ma reggel sem? — Hogy is láthattam volna reggel? Hiszen már nem volt itt. — De tegnap este észrevette, hogy fogfájásban látszott szenvedni? — Azt észrevettem. — Jól van. Most beszélje el nekem, hogyan és mikor értesült Leavenworth ur haláláról? Erre a kérdésre olyan szöböséggel felelt, és ez a felelet oly kevés újat tartalmazott, hogy a coroner már azon volt, hogy vallatását befejezze, mikor az egyik esküdt emlékezett reá, hogy a szakácsnő azt állította, hogy Eleonora kisasszonyt néhány perczel, miután a meggyilkoltat szobájába vitték, a könyvtárszobából látta kijönni. Azt kérdezte tőle, vajon uraője tartott-e akkor valamit a kezében, vagy nem. — Nem tudom, kérem. — De biz'Isten! —

kiáltotta egyszerre — azt hiszem, egy darabka papír volt a kezében. Igazán! Most egész világosan emlékszem, hogy a zsebébe dugta. Mollyra, a szobaleányra került most a sor. O'Flanagan Molly, piros-pozsgás, fekete-haju, körülbelül tizennyolcz éves, élénk leány volt, kinek rendes körülmények között nagyon jó nyelve volt. De néha a felelem a legbátrabbat is megijeszti és Molly, amint ott állott a coroner előtt, elég szánalmas képet nyújtott. Mäskor olyan piros arcza az első hozzá intézett szóra elhalványult és szemét felénk szegte a földre. Hannáról csak annyit tudott, hogy tudatlan, ir származásu leány, aki faluról jött és a Leavenworth kisasszonyok szolgálatába mint kemorna és kiségitő varró nő lett. Régebben szolgált a házban, mint Molly és bár, különösen multjára vonatkozólag, nagyon hallgatag természetü volt, az összes családtagnak nagyon megkedveltette magát. Mäskülönb olyan buskomor és ábrándos volt, akár csak egy lady, jegyezte meg Molly. Mivel ilyen állásu leányoknál ez ritka szokás, azon färadoztak, hogy bővebb részleteket csajjanak ki a tanutól. Molly azonban csak rázta a fejét és csak annál maradt, amit már kijelentett, csak azt tette hozzá, hogy Hanna gyakran éjjel is felkelt és odaült az ablakhoz. Tegnap estére vonatkozólag felhozta, hogy Hanna két vagy három napig dagadt arczzal járt és hogy az elmúlt estén foga már olyan tühetetlenül fáj, hogy felkelt az ägyből és egészen felöltözködött. Itt aztán kikérdezték Mollyt, hogy tényleg egészen felöltözködött-e, és ő megmaradt állítása mellett, hogy Hanna tetőtől talpig felöltözött, meggyújtott egy gyertyát és azt mondta, hogy lemegy Eleonora kisasszonyhoz. — Miért Eleonora kisasszonyhoz? — kérdezte az egyik esküdt. — Mert ő szokta a házi szereket a cselédségnek kiadni. További kérdésekre kijelentette a leány, hogy ez minden, amit tud. Hanna nem jött vissza és a reggeli idején sem volt még itthon. — Azt mondja, hogy gyertyát vett magával — kérdezősködött tovább a coroner — gyertyatartóval ment le? — Nem, uram. — Különb is, mire kellett a gyertya?

Leavenworth ur nem hagyta a gázt égni a folyosón? — De igen, csak hogy mi lefekvés előtt eloltottuk a gázt, Hanna pedig fél a sötétben. — Ha gyertyával ment el, csak itt kellett hogy maradjon a gyertya valahol a ház tájékán. Nem találta meg valaki? — Nem tudok róla. — Ez az? — kérdezte vállamon keresztül egy hang. — Gryce beszélt, ki magasra emelt a kezében egy darab, félig elégett parafagyertyát. — Persze, hogy ez az. De az Istenért, hol találta? — Az udvaron, a fűben, fele uton a konyha és az utca között, — felelte csöndesen. Általános izgatottság vett erőt a jelenlevőkön. Végre mégis akadtak egy nyomra, válamire, a mi összekötni látszott a titokzatos gyilkosságot a külvilággal. A hátsó ajtó lett nyomban az általános érdeklődés tárgya. A kertben talált gyertya azt bizonyította, hogy Hanna alighogy a szobából kiment, a lázból eltávozott, még pedig a hátsó ajtón keresztül, mely a keresztutczára vezető vasrácsot csak néhány lépésnyire volt. Mikor Tamást újra vallatóra fogták, csak megismételte állítását, hogy nemcsak a hátsó ajtó, hanem a ház valamennyi földszinti ablaka, reggel hat óraker, amikor azokat megvizsgálta, teljesen be voltak zárva. Ebből csakis az következhetett, hogy a leány után valaki becsukta és újból bezárta az ajtót. De ki lehetett az a valaki? Ez volt az a komoly és égető kérdés, mely most előtérbe nyomult. V. A szakértő kiválasztása. Az általános érdeklődést és kíváncsiságot félbeszakította a villamos csengő hangja. Minden szem az ajtóra tapadt, mely lassan kinyílt és a rendör lépett be rajta, kit a coroner olyan titokzatos módon elküldött. Vele jött egy karesu, intelligens kinézésü, és bizalomgerjesztő külsejü fiatal ember, ki egy nagy kereskedelmi czég megbízottja és szakértője volt. (Folytatása következik.) Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

A budapesti értéktözsde hivatalos árjegyzései 1899. január 24-én.

Table with multiple columns listing various financial instruments and their prices. Columns include 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Elsőségek', 'Részvények', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Közlekedési vállalatok', 'Sorsjegyek', and 'Pénzmenek'. Each entry lists the instrument name, its price in 'penz' and 'ár', and sometimes a percentage.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a válasz post-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Xépes levelező-lapokat kérek és viszonzókat, választ „Noémi” jellegére a kiadóhivatalba. 2619—1

Szöke. Tehát holnap este megyünk. 9 órákor jöjjetek. O nem tudom ha fejőhete érietek, de hisz az nem baj: A fő az, hogy okvetlen jöjjetek. Ha lehet telefonálj csókoló Barnádnak. 7412—1

Sz. **fiadár.** Levele van a postán, kérem vegye át! 2623—1

G. Arnold. Levele ment a főpostára, vette-e? 2621—1

Sz. Elemér. Főpostára levél ment. 2625—1

Alvin. Tudatom veled, hogy vasárnap délután elmegyünk, természetesen csak egy, ha értesz, hogy otthon vagy-e. Mikor is van az Iloka születésnapja? Nagy újságot fogok mondani. Megkaptad a vasárnapi lapot és olvastad abban írt soraimat? Lej legalább egy pár sort sokszor csókoló M.-nak. 7414—1

Két csinos, fiatal vidéki leány egyik szöke a másik barna két oly intelligens úrral óhajt megismerkedni, ki anyagilag támogatná. Levelei „Bácskai” ezimén a kiadóhivatalba. 2627—1

Egy barna fiatal leány, szórakezés czéjéből egy fiatal hivatalnokkal óhajta ismeretséget kötni. Házaság nincs kizárva. Több ezer forinttal rendelkezik. Levelek „Ibolya” ezimén a kiadóhivatalba kéretnek. 7456—1

Gyöngyikének. Levele van a kiadóhivatalban. Aki mer, az nyer. 2633—1

Kamélia. 7464—2 Levele van a kiadóban K—r-től. 2631—1

HÁZASSÁG.

Egy 20 éves, magas barna zsidónő, ki 5000 forint készpénzzel rendelkezik, óhajta lehetőleg egy keresztény szöke magas tenneti pórtartatékos úrral, házaság czéjéből ismeretséget kötni. Csakis komoly levelekre reagál. Ajánlatot a kiadóba „Gyöngyike” jellegére kér. 7436—2

Egy jól nevelt szöke 18 éves szép leány nyolcezer forint hozománygyal egy magas, intelligens hivatalnok ismeretséget keresi, házaság czéjéből. Levelek „Kamélia” ezimén a kiadóhivatalba kéretnek. 7464—2

ÁLLÁST KERES.

Házvezetőnői állást keres helyben vagy vidéken jó családból való izraelita úrvallás, ki 8 évig mint anyahelyettes egy házban volt alkalmazva. Minden tekintetben megbízható, kitünő bizonyítványokkal rendelkezik, a gyermekeket nagyon szereti. Gazdaságban, háromfityezésésben járatos. Czím a kiadóhivatalban. 7260—3

Angol lady, ki perfect francziát beszél, még néhány órával rendelkezik. Esetleg ebédosztért is. Leveleket „Angol” jellege alatt kér a kiadóhivatalba. 7454—5

ÁLLÁST KAPHAT.

Vagyon szereshető a „Kereskedelmi Vegyészeti” című mű birtokában, melynek utmutatásai alapján tökébcéltetés és előképzelttség nélkül bárki 2—3000 forintot, sőt többet is kereshet évente. A művet mai naptól — míg a csekély készlet tart — leszállított áron 1 frt 20 krért ajánlvá küldi meg a „Kereskedelmi Vegyészeti” könyvkiadóvállalata Ujpest, István-ut 2. sz. 2541—4

Helybéli irodalmi vállalat keres ügyes, szakképzett utazókat. Kik e téren már működtek, előnyben részesülnek. Bizonyítványt és ajánlatot „N. O.” jellege alatt továbbít a kiadóhivatal. 7222—4

OKTATÁS.

Intelligens hölgy tanít szintén intelligens hölgyet zongorázni a francia nyelv oktatás ellenében. Czím a kiadóban. 2376—5

Zongoraművész zongoraórákat ad. Csak néhány órával rendelkezik még. Egy óra 50 kr. Czím a kiadóhivatalban. 7424—5

BIRTOK-ELADÁS.

Nyírségben eladó 290 és 361 holdas jöminőségű földbirtok. Szőlőtelepítésre kiválóan alkalmas. Megkeresések „Nyírség” cím alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 7091—6

HÁZ- ÉS TELEK-ELDÁS.

Egy új ház a VI. kerületben, magasan épült, szabad kézből családi viszonyok miatt azonnal eladó. Czím a kiadóhivatalban. 7002—7

Ujpesten, a község legszebb helyén két sarok és egy közép telek eladó, igen olcsó árért. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Oicsó telek” jellege alatt. 7208—7

ELADÁS.

Egy újraganykocsi nagyon olcsó áron eladó, minden üzlethez használható. Czím a kiadóhivatalban. 7042—8

Eladó gőzmalom, teljesen üzemképes urilakás, gépész lakás, istálló; vagy társat keresek 4000 frttal ki a malmot kezelje. Striz Gyula Nagy-Káttán. 2815—8

Szepességi kárpáti fenyőborovicska, valódi, legfinomabb minőségű, kis üstökben égetett, régi, 5 kiló palacszkban 3 frt 75 kr. bérmentve, utánvét-tel. **Ganovazsy Gusztáv,** fenyőborovicska-gőzfűződe-társaság Szepes-Szombat (Szepesmegye). 7097—8

Eladó muzeum. Képtáramnak nagyérdékű képeit lemásoltattam és veladom a muzeumban fölsőlegessé vált eredeti éremek, segyverek, szobrok, másodpéldányával. Érték negyvenezer forint. E gyűjtemény nagyobb városokban kiállítva évi tízezer forintnál többet jövedelmezhet. A vevő által folytatható képmásolások és kiadványok is jövedelmeznek évi több ezer forintot. Leveleket ajánlat „Történelmi képtár” ezimén e lap kiadóhivatalába irandó. Közvetítők jól díjaztatnak. 2629—8

Egy szép bolti pult márványlappal, mely alkalmas fűszer-, csemege- vagy hentes-üzletbe, továbbá egy tizedes-mérleg, 2 darab kis mérleg súlyokkal, 1 mák- és kávé-daráló igen olcsón eladó. Czím a kiadóhivatalban. 7318—8

Krisztina-körút legszebb pontján kételemetes adómentes bérház, családi körülmények miatt, eladó. 5100 forint jövedelem, vételhez 35.000 frt szükséges. Czím a kiadóhivatalban. 2577—8

VÉTEL.

Jókarban levő elegáns függőlámpa kerestetik megvételre. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek „Függőlámpa” jellege alatt. 7368—9

Házai szeretnék építtetni elhasznált anyagból Budapesthez közel. Akinek van megfelelő anyaga, az jeleztesse e lapban a kishirdetések közt „Elhasznált” jellege alatt. 7422—9

KIADÓ SZOBÁK.

Kis szoba, különbejárattal, a Teréz-körúton, az Andrassy-uthoz közel, azonnal olcsón kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 7380—10

Utczai bútorozott szoba, kétablakos, a dohány-utczában, második emeleten, előszobával, lépcsőházbéli különbejárattal, olcsón kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 6920—10

Sakótársat keresek egyéves önkéntes fiam mellé egy csinos kétablakos udvari szobába gázvilágítással, kitünő ellátással együtt csakély 30 frtért lift és telefon a házban. Czím a kiadóhivatalban. 7266—10

Intelligens családnál egy különbejáratu szoba az Eötvös-utczában egy-két ur részére teljes ellátással kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 6760—10

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, együleti helyiségnek, vivőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 3602—17

Nagy boltihelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyon 30 krért Réthy-féle Pemettü-czukorkát. 1537—18

Urasági lakás kerestetik a körutak valamelyikén, mely 5—6 szobából és hozzátartozó mellék-helyiségekből és lehetőleg 2 előszobából álljon. A lakás az I. emeleten legyen. Részletes ajánlatok a kiadóba kéretnek „Földbirtokos” ezimén. 2671—18

Intelligens özvegy asszony elmenne házakba, ruhákat és fehérműket jutányos árért foltozni. Czíme a kiadóhivatalban. 7290—18

Zoologiai Lapok, állattani és vadászati képes kiadóhivatala Budapest, Rottenbiller-utca 30. 7087—18

ÉN Csillag Anna

az én 185 cm. óriási hosszú Loreley-hajammal, amelyet én az általam feltalált kenőcs 14 havi használata folytán nyertem s a mely a leghirnevesebb orvosi szaktekintélyek által, mint az egyedüli eszköz van elismerve a haj ki nem hullása, a haj megnövésének előmozdítása és a hajhagymák megerősödésére; ez az uraknál teljes és erős szakállnövést eszközöl s már rövid használat után ugy a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teljességet kölcsönöz és megóvja ezeket a korai szürkületől a legmagasabb korig.

Egy tégey ára 1., 2., 3., 5.— frt. Postai szétküldés naponta a világ minden részébe a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett a gyári raktárból

Csillag Anna

Bécs, I., Seilergasse 7. sz.